

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»

Кафедра фінансів

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

*щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і
підсумкового контролю їх знань з дисципліни*

«ІНВЕСТИВАННЯ»

для студентів денної та заочної форм навчання
напрямів підготовки «Фінанси і кредит», «Облік та аудит»,
«Маркетинг», «Економічна кібернетика»

УДК 330.332
ББК 65.26
К 83

Рецензенти:

Криховецька З.М. – к.е.н., доцент кафедри фінансів Прикарпатського національного університету ім.В.Стефаника

Перезовова І.В. – к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту Івано-Франківського національного університету нафти і газу

Рекомендовано Вченою радою економічного факультету

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника – протокол № 6 від “29” січня 2013 р.

Кропельницька С.О., Мацьків В.В., Щур Р.І.

Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю їх знань з дисципліни «Інвестування». – [Вид. 3-є, перероб. та доп.]/ С.О. Кропельницька, В.В. Мацьків, Р.І. Щур. – Івано-Франківськ, 2013. – 70 с.

Методичні матеріали з дисципліни «Інвестування» підготовлено відповідно до навчальної програми цієї дисципліни, яка викладається для студентів III курсу, що навчаються за напрямом підготовки «Фінанси і кредит», «Облік і аудит», «Маркетинг», «Економічна кібернетика» у Прикарпатському національному університеті ім. В.Стефаника.

Методичні матеріали з вивчення курсу «Інвестування» призначені для студентів денної та заочної форм навчання базової освіти з економіки. Вивчення курсу передбачає засвоєння студентами теоретичних знань та придбання практичних навичок, потрібних для якісної підготовки висококваліфікованих спеціалістів, які володіють професійними знаннями, необхідними в сучасних ринкових умовах, формування відповідного рівня економічного мислення майбутніх фахівців.

Методичні матеріали включають: тематичний план дисципліни; перелік питань, що охоплюють зміст семінарських занять з дисципліни; термінологічний словник з курсу; тематику рефератів; практикум, який складається із задач та тестових питань; завдання індивідуальної навчальної роботи; програмові вимоги з курсу “Інвестування”; список рекомендованих джерел та критерії оцінювання знань студентів.

Методичне забезпечення з дисципліни “Інвестування” повинно допомогти студентам у засвоєнні програмних питань, орієнтувати на існуючі вимоги до рівня знань з дисципліни.

УДК 330.332
ББК 65.26

© С.О.Кропельницька, В.В. Мацьків, Р.І. Щур, 2013
Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2013

ЗМІСТ

Програма навчальної дисципліни	4
Зміст навчальної дисципліни за темами семінарських занять.....	7
Тема 1. Теоретичні засади інвестиційної діяльності.....	7
Тема 2. Суб'єкти та об'єкти інвестування	10
Тема 3. Інвестиційний ринок. Інвестиційний клімат. Інвестиційна політика регіонів	12
Тема 4. Іноземні інвестиції	15
Тема 5. Методичні інструменти інвестиційної діяльності	19
Тема 6. Фінансові інвестиції. Оцінка ефективності та якості інструментів фондового ринку.....	21
Тема 7. Обґрунтування та оцінка ефективності реальних інвестицій.....	25
Тема 8. Інноваційна форма інвестицій.....	27
Тема 9. Фінансове забезпечення інвестицій	30
Практикум	32
Типові задачі з розв'язками.....	32
Тестові питання	34
Навчально-методичні матеріали.....	47
Базова і допоміжна література	47
Наочні посібники, методичні вказівки та інші матеріали.....	54
Інформаційні ресурси.....	56
Нормативно-правова база інвестиційної діяльності.....	57
Індивідуальна навчальна робота студентів	60
Самостійна навчальна робота студентів	62
Програмові вимоги з дисципліни “Інвестування”	63
Зразок завдань комплексної контрольної роботи	66
Система оцінювання знань студентів.....	67

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та методичні інструменти інвестиційної діяльності

Тема 1. Теоретичні засади інвестиційної діяльності.

Інвестиції та їх економічна суть. Роль інвестицій в розвитку економіки. Форми інвестицій. Попит на інвестиції. Фактори впливу. Процес капіталотворення. Валові та чисті інвестиції. Класифікація форм та видів інвестицій. Реальні і фінансові інвестиції: сутність та особливості. Валові і чисті інвестиції. Капітальні та поточні інвестиції. Прямі та портфельні інвестиції. Кількісні критерії прямих інвестицій. Горизонтальні та вертикальні прямі інвестиції. Інвестиційні цілі прямого інвестування (засновницькі, доповнюючі, зміцнюючі, раціоналізаторські інвестиції). Інвестиції в інтелектуальну власність (виключну, інформаційну, ліцензійну). Інноваційна форма інвестування. Закордонні та іноземні інвестиції. Поняття про інвестиційну діяльність. Завдання інвестиційної діяльності. Основні форми правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні.

Тема 2. Суб'єкти та об'єкти інвестування

Держава як суб'єкт інвестування. Індивідуальні інвестори, фірми та компанії. Орендні, акціонерні та корпоративні учасники. Фінансово-кредитні установи. Галузеві і територіальні угруповання, асоціації, концерни, промислово-фінансові групи, холдинги та ін. Об'єкт інвестування. Поняття про інвестиційний проект. Правове поле забезпечення інвестиційної діяльності. Форми та важелі впливу держави на інвестиційну діяльність (прямі і непрямі). Інструменти впливу, що пов'язані з торговельними заходами (тарифні або кількісні обмеження, національні стандарти, регіональні угоди про вільну торгівлю, зони експортного виробництва). Засоби впливу на інвестиційну діяльність. Змінні засоби прямого впливу з обмеженою сферою дії (бюджетне фінансування на безповоротній основі; бюджетне кредитування; управління процесами приватизації; часткове фінансування державою інвестиційних проектів у пріоритетних галузях економіки тощо). Змінні засоби непрямого впливу (грошово-кредитна, амортизаційна, цінова, валютна політика). Інструменти податкового стимулювання. Інструменти фінансового стимулювання (прискорена амортизація, пільгові кредити, інвестиційні гарантії, безвідсоткові кредити).

Тема 3. Інвестиційний ринок. Інвестиційний клімат. Інвестиційна політика регіонів

Поняття про інвестиційний ринок. Класифікація інвестиційного ринку. Елементи інвестиційного ринку та їх взаємозв'язок. Ринки інвестиційних ресурсів та інвестиційних товарів. Елементи інвестиційного ринку: попит, пропозиція, ціна, кон'юнктура і конкуренція, їх взаємозв'язок. Суб'єкти інвестиційної діяльності. Інституційні інвестори. Інвестиційне середовище і інвестиційний процес. Інвестиційний клімат (інвестиційний потенціал та його складові, характеристика інвестиційних ризиків). Міжнародні рейтинги (Euromoney, Institutional Investment тощо).

Роль кон'юнктури інвестиційного ринку. Характеристика стадій кон'юнктури ринку. Процес вивчення інвестиційного ринку. Принципи вивчення макроекономічних показників. Моніторинг інвестиційного ринку. Стадії оцінки привабливості інвестиційного ринку. Формування показників. Аналіз кон'юнктури. Прогнозування розвитку інвестиційного ринку. Методичні підходи до оцінки привабливості галузі. Етапи оцінки. Стадії життєвого циклу галузі. Показники оцінки інвестиційної привабливості галузі. Методика і результати оцінки інвестиційної привабливості галузей України. Мета і необхідність та принципи вивчення інвестиційної привабливості регіонів. Вибір показників оцінки привабливості регіонів. Результати оцінки.

Тема 4. Іноземні інвестиції

Джерела інвестицій в економіку України. Необхідність залучення іноземного капіталу. Види іноземних інвестицій та пошук оптимального джерела для економіки України. Критерії привабливості України для іноземного інвестора. Розвиток нормативної бази щодо прямого іноземного інвестування. Проекти МВФ, Світового банку, ЄБРР в Україні. Прямі іноземні інвестиції, їхні форми та види. Державне правове регулювання іноземного інвестування в Україні. Вільні економічні та офшорні зони. Інститути міжнародної інвестиційної діяльності та їхній вплив на економіку України

Тема 5. Методичні інструменти інвестиційної діяльності.

5.1 Оцінка вартості грошей в часі

Концепція оцінки. Теперішня і майбутня вартість. Методи нарощення і дисконтування вартості грошей в часі. Використання компаунд фактора та дисконтного фактора. Прості і складні відсотки. Ануїтет та методи його розрахунку.

5.2 Інфляція та її вплив на результати інвестиційної діяльності

Оцінка інфляції. Інфляція та її вплив на результати інвестиційної діяльності. Номінальна і реальна вартість. Врахування фактора інфляції при нарощенні вартості. Формування реальної ставки відсотка з врахуванням інфляції. Вплив інфляції на формування рівня доходів від інвестицій. Інфляційна премія. Принципи розрахунку інфляційної премії.

Змістовий модуль 2. Особливості залучення та оцінки ефективності інвестицій різних видів

Тема 6. Фінансові інвестиції. Оцінка ефективності та якості інструментів фондового ринку.

Фондові інструменти ринку цінних паперів. Оцінка інвестиційної якості фондових інструментів. Показники та методи оцінки інвестиційних якостей фондових інструментів. Оцінка інвестиційних якостей цінних паперів. Фундаментальний і технічний аналіз фондових інструментів. Фінансові коефіцієнти оцінки акцій (співвідношення ціни та доходу на акцію, ціни та обсягів продажу на акцію, ціни та балансової вартості активів). Фондові та біржові індекси. Характеристика іноземних (Dow Jones Index) та українських фондових індексів (ПФТС). Розрахунок рівня доходності та реальної ринкової

вартості цінних паперів. Ефективність фінансових інвестицій. Формування інвестиційного портфеля. Типи інвестиційних портфель та їх характеристики.

Тема 7. Обґрунтування та оцінка ефективності реальних інвестицій.

Роль реального інвестування в розвитку фірми. Види реальних проектів. Бізнес планування. Порядок оформлення бізнес плану інвестиційного проекту. Принципи оцінки ефективності реальних інвестицій. Класифікація методів оцінки ефективності інвестицій. Чистий приведений дохід. Індекс дохідності. Внутрішня норма дохідності. Термін окупності.

Тема 8. Інноваційна форма інвестицій

Інноваційна форма інвестицій як складова реальних інвестицій. Інноваційні стратегії підприємства. Державна підтримка інновацій. Оподаткування в галузі інноваційної діяльності. Типи венчурних фірм. Джерела венчурного капіталу. Венчурний бізнес в Україні. Інтелектуальні інвестиції та інтелектуальна власність. Об'єкти та форми інтелектуальних інвестицій. Основні напрями державної інноваційної політики.

Тема 9. Фінансове забезпечення інвестицій.

Поняття про інвестиційну стратегію. Стратегічне, тактичне та оперативне управління інвестиційною діяльністю. Етапи процесу формування інвестиційної стратегії. Критерії оцінки розробленої інвестиційної стратегії фірми. Формування інвестиційних ресурсів фірми. Прогноз потреби в загальному обсязі інвестиційних ресурсів. Характеристика основних джерел формування інвестиційних ресурсів. Методи фінансування інвестиційних програм і проектів. Оптимізація структури джерел формування інвестиційних ресурсів. Роль фінансового лівериджу.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

СЕМІНАР

- 1. Еволюція поглядів на сутність та природу інвестицій.**
- 2. Економічна сутність інвестицій та їх класифікація**
- 3. Основні поняття інвестиційної діяльності**
- 4. Розробка стратегічних напрямків інвестиційної діяльності.**
- 5. Інвестиційна програма. Інвестиційний проект. Інвестиційний портфель.**

Терміни:

Інвестування – здійснення довгострокового вкладання капіталу з метою отримання прибутку.

Інвестиційна діяльність – це сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій.

Інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект.

Суб'єкти інвестиційної діяльності – громадяни та юридичні особи України, інших держав, які забезпечують реалізацію інвестицій як виконавці замовлень або на підставі доручення інвестора.

Джерела та рекомендована література:

1. А. П. Дука Інвестування. Теорія та практика інвестиційної діяльності : навч. посіб.[для студ. вищ. навч. закл.] / Дука Анастасія Петрівна – 2-ге вид. – К. : Каравела, 2012.
2. Титаренко Н.О., Підручник А.М. Теорії інвестицій: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2000. – 160с.
3. Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18 вересня 1991 р.
4. Закон України “Про захист іноземних інвестицій в Україні” // Відомості Верховної Ради. – 1991. – №46.
5. Закон України “Про режим іноземного інвестування” від 19.03.96 р. // Відомості Верховної Ради. – 1996. – №19.
6. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. – К.: МП “ИТЕМ” ЛТД, 1995. – 448 с.
7. Гальчинський А., Львовчкін С. Становлення інвестиційної моделі економічного зростання України // Економіка України. – 2004. – №6. – С. 4–11.
8. Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г. Інвестування: Навч. пос. – К.: Видавничий дім “Комп’ютерпрес”, 2001. – 364 с.
9. Козаченко Г.В., Антіпов О.М., Ляшенко О.М., Дібніс Г.І. Управління інвестиціями на підприємстві. – К. Лібра, 2004. – 368 с.
10. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навч. пос. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 376 с.
11. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. – К.: Лібра, 2002. – 472 с.

12. Письмак В.П. Региональные аспекты специального режима инвестирования: теория и практика, проблемы и решения. – Донецк, 2000.

13. Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні. Указ Президента України від 12 липня 2001 року.

14. Положення "Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації", затверджене Наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121 та зареєстрованого у Міністерстві Юстиції України 8.02.2001 р. № 121/5312.

15. Загурський О.М., Півторак М.В. Інвестиційна діяльність: аналіз, проблеми та перспективи // Сталий розвиток економіки. – 2012. – № 1. – С. – 182 – 186. [Електр. ресурс]: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2012_1/182.pdf

16. Коваленко Ю. М. Економічна сутність інвестицій / Ю. М. Коваленко, О. О. Мискіна // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – № 1. – С. 74–78.

17. Крисюк Р. В. Проблеми формування інвестиційних ресурсів в Україні / Р. В. Крисюк // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2011. – № 1. – С. 67–71.

18. Кухта П. Трактатування поняття «інвестиції»: класичний і сучасний підходи / П. Кухта // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. - К., 2011. - Вип. 121-122: Економіка. - С. 29-33.

19. Куянова О.Ю. Основні напрями підвищення ефективності інвестиційної діяльності // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. – 2011. – № 1 (4). – С. 218 – 222. [Електр. ресурс]: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/bmnef/2011_1_4/33.pdf

20. Левчинський Д.Л. Суть та економічна природа інвестицій і інвестиційного процесу // Механізм регулювання економіки. – 2011. – № 2 – С. 131 – 139.

21. Панкратова О. М., Дринова Н. С. Інвестування як фактор ефективного регіонального розвитку // Бізнес Інформ. – 2011. – №5. – С. 59 – 62. [Електр. ресурс]: <http://www.business-inform.net>

22. Філіппова С.В., Балан О.С. Методологічні підходи до класифікації інвестицій // Праці Одеського політехнічного університету. – 2011. – Вип. 3 (37). – С. 80 – 85. [Електр. ресурс]: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Popu/2011_3/80_85.pdf

Питання для самоперевірки:

1. Визначте характерні ознаки економічної категорії "інвестиції".
2. Назвіть вітчизняних та зарубіжних учених, які зробили найвагомий внесок у розвиток інвестування як самостійної науки.
3. Визначте ознаки, за якими класифікують інвестиції.
4. Охарактеризуйте основні стадії інвестиційного циклу.
5. Визначте зміст інвестиційної діяльності та інвестиційного процесу.
6. Охарактеризуйте права та обов'язки інвесторів та учасників інвестиційної діяльності.
7. Визначте характерні ознаки інвестиційного ринку.
8. Охарактеризуйте зміст інвестиційного попиту та пропозиції.
9. Охарактеризуйте основні складові інфраструктури ринку інвестицій.
10. Охарактеризуйте стан кон'юнктури інвестиційного ринку в Україні.
11. Визначте та охарактеризуйте основні об'єкти інвестиційної діяльності.

12. Охарактеризуйте інвестиційну стратегію її види, параметри та показники.
13. Охарактеризуйте методи розробки інвестиційної стратегії.
14. Охарактеризуйте зміст портфельного інвестування.
15. Назвіть основні принципи формування інвестиційного портфелю.
16. Визначте складові стратегії портфельного інвестування.
17. Визначте, які види інвестиційних портфелів можуть бути сформовані підприємствами.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Стратегічне управління інвестиційною діяльністю.
2. Перспективи розвитку інвестиційного ринку в Україні.
3. Проаналізуйте структуру інвестиційного ринку України за об'єктами інвестування.
4. Наведіть приклади вдалих муніципальних інвестиційних проектів у Вашій територіальній громаді за останні три роки.
5. Вкажіть основні тенденції розвитку ринку нерухомості в Україні, яким є їх вплив на інвестиційну діяльність?
6. Чи є сенс залучати кошти населення, зокрема осіб пенсійного віку, до інвестиційних процесів у громаді? Якщо так, то у який спосіб це можна здійснити?
7. Запропонуйте заходи активізації інвестиційної діяльності в своєму місті.

Контрольні тести:

1. Викреслити поняття, що випадають з логічного переліку:

- реальні інвестиції, очікувана норма прибутку, рівень інфляції, норма банківського відсотку;
- інвестування фізичними та юридичними особами, державне інвестування, стратегічне інвестування, спільне інвестування, іноземне інвестування;
- реальні, приватні, фінансові інвестиції;
- короткострокові, портфельні, середньострокові, довгострокові інвестиції;
- ринок прямих капіталовкладень; ринок об'єктів, що приватизуються; фондовий ринок, інвестиційний портфель, грошовий ринок, ринок нерухомості.

2. Вибрати правильну відповідь:

“Інвестиції” – це:

- а) грошові засоби для вирішення конкретних господарських задач;
- б) фінансові ресурси для реалізації управлінських рішень органів місцевого самоврядування;
- в) довгострокове вкладення капіталу з метою отримання прибутку;
- г) придбання нового холодильника у дім.

До поняття “інвестиції” не належать:

- а) грошові засоби;
- б) споруди, обладнання; інше майно, що використовується у виробництві;
- в) майнові права;
- д) спадкове домоволодіння.

ТЕМА 2. СУБ'ЄКТИ ТА ОБ'ЄКТИ ІНВЕСТУВАННЯ.

СЕМІНАР 1

1. Методи та інструменти державного регулювання інвестиційної діяльності

- форми опосередкованого впливу держави на інвестиційну діяльність;
- грошово-кредитна державна політика. Основні функції НБУ;
- інструменти кредитно-грошового регулювання: зміна облікової ставки, зміна норми резервів, проведення операцій на відкритому ринку;
- рестрикційна та експансивна кредитно-інвестиційні політики.

2. Напрями інвестиційної політики держави.

СЕМІНАР 2

1. Фінансово-кредитні та інші посередники на інвестиційному ринку.

1.1. Банківська система:

- Національний банк України;
- неемісійні банки: ощадні, інвестиційні, іпотечні, розрахункові (клірингові);

1.2. Парабанківська система: лізингові компанії, факторингові компанії, брокерські і дилерські фірми, страхові компанії, пенсійні фонди, інвестиційні фонди, інвестиційні компанії, ломбарди, кредитні спілки, довірчі товариства.

2. Спеціалізовані фінансові посередники інвестиційного ринку: холдингові компанії, промислово-фінансові групи (ПФГ), фірми-девелопери, фірми-ріелтери, консалтингові фірми, інжинірингові та еккаутингові фірми.

Джерела та рекомендована література:

1. Про Концепцію амортизаційної політики. Указ Президента України від 7 березня 2001 року за № 169/2001.
2. Про інвестиційну діяльність. Закон України від 18 вересня 1991 р.
3. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 роки. Послання Президента України до Верховної Ради України // Урядовий кур'єр. – 2002. – №100.
4. Про затвердження Програми розвитку інвестиційної діяльності на 2002-2010 рр. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2001 р. № 1801.
5. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року.
6. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. №2755-VI
7. Про промислово-фінансові групи в Україні. Закон України від 21 листопада 1995 року.
8. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди). Закон України від 15 березня 2001 року N 2299-III.
9. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг. Закон України від 12 липня 2001 року № 2664-III.
10. Про кредитні спілки. Закон України від 20 грудня 2001 року № 2908-III.
11. Про холдингові компанії, які створюються в процесі приватизації й корпоратизації. Указ президента України від 11 травня 1994 року.

12. Р. М. Костюкевич Інвестиційний менеджмент: навч. посібник / Р. М. Костюкевич – Рівне: НУВГП, 2011. – 270 с.

13. Массе Пьер. Критерии и методы оптимального определения капитальных вложений. Пер. с франц. Ф.Р. Окуновой й А.И. Гладисhevского. Науч. ред. и вступит. статья А.В. Жданко. М.: "Статистика", 1971.

14. Карпунь І.Н. Основні передумови управління інвестиційним процесом // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.11. – С. 231 – 236. [Електр. ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlntu/21_11/231_KAR.pdf

15. Левчинський Д.Л. Суть та економічна природа інвестицій і інвестиційного процесу // Механізм регулювання економіки. – 2011. – № 2. – С. 131 – 139. [Електр. ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mre/2011_2/4_4.pdf

16. Татаренко Н.О. Підручник А.М. Теорії інвестицій: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2000.–160с.

Питання для самоперевірки:

1. На яких наукових течіях базуються теоретичні засади державного регулювання інвестиційних процесів?
2. Особистий внесок яких науковців вплинув на дослідження ролі держави у регулюванні інвестицій та інвестиційних процесів?
3. Визначте основні принципи державної інвестиційної політики.
4. Який державний орган визначає державну політику у сфері інвестиційної діяльності ?
5. Хто здійснює реалізацію державної політики у сфері інвестиційної діяльності?
6. Визначте основні завдання державної політики в інвестиційній діяльності.
7. Визначте основні завдання Програми розвитку інвестиційної діяльності в Україні на поточний період.
8. Охарактеризуйте основні етапи реалізації Програми розвитку інвестиційної діяльності на поточний період.
9. Визначте зміст державного регулювання інвестиційної діяльності.
10. Охарактеризуйте прямі методи державного регулювання інвестиційної діяльності.
11. Які важелі державного впливу відносять до непрямих методів регулювання інвестиційною діяльністю?
12. Охарактеризуйте напрямки інвестиційної діяльності комерційного банку.
13. Визначте основні функції страхової компанії на інвестиційному ринку.
14. Визначте та охарактеризуйте діяльність інститутів спільного інвестування.
15. Визначте роль фінансових установ на інвестиційному ринку.
16. Визначте роль функціональних учасників інвестиційної діяльності.
17. Визначте роль галузевих та територіальних угруповань, асоціацій та концернів на інвестиційному ринку України.
18. Визначте роль промислово-фінансових груп та холдингів на інвестиційному ринку України.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Напрямки бюджетно-податкової політики держави у сфері інвестицій.
2. Напрямки грошово-кредитної політики держави у сфері інвестицій.
3. Напрямки амортизаційної політики держави у сфері інвестицій.
4. Напрямки регуляторної політики держави у сфері інвестицій.
5. Напрямки регіональної політики держави у сфері інвестицій.
6. Напрямки аграрної політики держави у сфері інвестицій.

ТЕМА 3. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РИНОК. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ УКРАЇНИ. ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА РЕГІОНІВ.

СЕМІНАР 1

1. Характеристика інвестиційного ринку. Кон'юнктура інвестиційного ринку.
2. Інвестиційний клімат. Інвестиційна привабливість об'єктів ринку інвестицій
3. Міжнародна інвестиційна позиція України.

СЕМІНАР 2

1. Стан інвестиційного клімату України.
2. Методики інвестиційної рейтингової оцінки регіонів.
3. Інвестиційна політика на місцевому рівні.

Терміни:

Інвестиційний ринок – це сукупність економічних відносин, які складаються між продавцями та споживачами інвестиційних товарів та послуг, а також об'єктами інвестування в усіх його формах

Інвестиційна привабливість – це сукупність об'єктивних і суб'єктивних умов, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування національної економіки на макро-, мезо- і мікрорівнях.

Інвестиційний клімат – це сукупність політичних, правових, економічних, організаційних і соціальних умов, що визначають привабливість і доцільність інвестування економіки країни, регіону. Стан інвестиційного клімату виражається для інвестора в очікуваному прибутку, а для країни, що приймає, – у реально отриманих закордонних інвестиційних ресурсах. Численні опитування суб'єктів інвестиційного процесу в Україні, здійснені українськими і міжнародними дослідницькими, консультативними та бізнесовими структурами, засвідчують, що основними факторами, які погіршують інвестиційний клімат в Україні є нестабільність і величезний обсяг державного регулювання, сильний податковий тиск, бюрократизм і корупція в місцевих та центральних органах влади.

Джерела та рекомендована література:

1. А. П. Дука Інвестування. Теорія та практика інвестиційної діяльності : навч. посіб.[для студ. вищ. навч. закл.] / Дука Анастасія Петрівна – 2-ге вид. – К. : Каравела, 2012.
2. Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г. Інвестування: Навч. пос. – К.:

Видавничий дім “Комп’ютерпрес”, 2001. – 364 с.

3. Дзеркало тижня. – 7 жовтня 2006 р.

4. Затонацька Т.Г., Осецький В.Л. Стратегія нарощування інвестиційного потенціалу національної економіки // Фінанси України. – 2006. – №7. – с. 38–49.

5. Інвестиційна політика в Україні на регіональному рівні / І. Баранецький, П.Вдович, Ю. Григоренко. – К.: Інститут Реформ. – 2003. – 88 с.

6. Козаченко Г.В., Антіпов О.М., Ляшенко О.М., Дібніс Г.І. Управління інвестиціями на підприємстві. – К.: Лібра, 2004. – 368 с.

7. Кузьмін О.Є., Комарницький І.М. Нова парадигма оцінки інвестиційної привабливості регіонів: від конкретного до загального // Регіональна економіка. – 2002. – №4. – С. 36–43.

8. Людський розвиток регіонів України: методика оцінки та сучасний стан. – К.: РВПС НАНУ, 2002. – 123 с.

9. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навч. пос. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 376 с.

10. Марцин В.С. Роль заощаджень населення у трансформації економіки // Фінанси України. – 2002. – №4. – С 85–93.

11. Місто та економіка (або місцевий економічний розвиток): Посібник для працівників ОМС. – К.: Академпрес, 2003. – 152 с.

12. Портер М. Международная конкуренция: Пер. с англ. / Под ред. и с предисл. В.Д. Щетинина. – М.: Международные отношения, 1993. – 896 с.

13. Регіональне управління: Навч. посіб. / За ред. Л.М. Зайцевої. – Д.: ДФ УАДУ, 2000. – 240 с.

14. Сталинская Е. Оценка инвестиционной привлекательности регионов Украины // Економіст. – 2003. – №9. – С. 68–69.

15. Диха М. В, Руденко А. Ю. Шляхи покращення інвестиційного клімату та активізації інвестиційних процесів в Україні // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 1. – С. 146 – 149. [Електр. ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchnu_ekon/2011_1/146-149.pdf

16. Корепанов Г.С. Групування регіонів України за ступенем інвестиційної привабливості // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економічні науки. – 2012. – № 1 (59). – Ч.1. – С. 261 – 266. [Електр. ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_gum/Vzhdtu_econ/2012_1_2/59.pdf

17. Мартиновський В.С. Дослідження інвестиційного клімату України // Економіка харчової промисловості. – 2011. – № 2. – С. 48 – 50. [Електр. ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ekhp/2011_2/st10.pdf

18. Паламарчук І.В. Проблеми та фактори формування інвестиційного клімату в Україні // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації професійних спілок України. Серія: Право та державне управління. – 2011. – № 3. – С. 121 – 125. [Електр. ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VAPSV_pdu/2011_3/St_24.pdf

19. Яценко А. В. Рейтингові позиції України на міжнародному ринку інвестиційної та інноваційної продукції / А. В. Яценко // Формування ринкових відносин в Україні. - 2011. - № 6. - С. 88-95.

20. Ліщук В. Динаміка інвестиційного потенціалу регіонів України та економічний цикл / В. Ліщук // Економіст. - 2011. - № 3. - С. 14-16.

Питання для самоперевірки:

1. Як і для чого визначається Індекс глобальної конкурентоспроможності?
2. Якою є позиція України за Індексом глобальної конкурентоспроможності?
3. Зміст теорії міжнародної конкурентоспроможності націй М. Портера.
4. Які основні умови прийняття рішення про здійснення закордонних інвестицій?
5. Назвіть основні фактори, що визначають інвестиційну привабливість країни.
6. Дайте загальну характеристику інвестиційного клімату України.
7. Які основні складові методики визначення інвестиційної привабливості регіонів України?
8. Що є основним при складанні інвестиційного рейтингу регіонів?
9. Якими основні функції місцевої влади при забезпеченні сприятливого інвестиційного клімату свого міста чи регіону?
10. Охарактеризуйте заходи місцевої влади при формуванні сприятливого місцевого інвестиційного клімату.
11. Визначте чинники, що роблять інвестиційний клімат сприятливим.
12. Охарактеризуйте чинники, за якими визначається інвестиційна привабливість підприємства.
13. Охарактеризуйте чинники, за якими визначається інвестиційна привабливість регіону.
14. Охарактеризуйте чинники, за якими визначається інвестиційна привабливість сфери діяльності (галузі).
15. Визначте основні складові ринку інвестицій та інвестиційних товарів.

Питання для самостійного опрацювання:

1. В який спосіб теорія міжнародної конкурентоспроможності націй пояснює сучасне місце України в глобальному економічному просторі?
2. Чи всі детермінанти конкурентоспроможності отримали розвиток в Україні?
3. Чим може зацікавити Україна своїх потенційних партнерів у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції?
4. Проаналізуйте основні вимоги іноземних інвесторів до ринків, які вони прагнуть освоїти. Наскільки ці вимоги виконуються в Україні?
5. Які з прикладів вдалих муніципальних інвестиційних проектів у Вашій територіальній громаді за останні три роки залежали від участі місцевих органів влади? В чому проявилась ця участь?

Контрольні тести:

1. Викреслити поняття, що випадають з логічного переліку:

- максимальна економічна свобода; прозорість умов господарської діяльності; мінімальне державне регулювання підприємницької активності; суттєвий податковий тиск на господарюючі суб'єкти;
- природнокліматична зона; факторні умови; умови попиту; стан обслуговуючих та близьких галузей; стратегія конкуренції;
- високий рівень природно-ресурсної забезпеченості; прогресуюча депопуляція населення; вигідне геополітичне розташування; дешева кваліфікована робоча сила; місткий споживчий ринок;

– регіональна та місцева влада; територіальна громада; бізнесові структури; Міжнародний валютний фонд;

– вивчення потреб та ресурсів громади; затвердження важливих законодавчих актів; інформаційна кампанія; підтримка бізнесу.

2. Чи правильні наступні твердження (Так / Ні?) Якщо „ні”, то виправте твердження.

– Дешеві трудові ресурси є основним фактором інвестиційної привабливості економіки України.

– Міжнародні рейтингові дослідження не мають значення щодо економічної та інвестиційної динаміки України та її регіонів.

– Органи місцевого самоврядування не можуть впливати на бізнесовий та інвестиційний клімат своїх громад.

– Інвестиційна активність в Україні та її регіонах посилиться автоматично із входженням економіки країни у фазу циклічного розширення.

– Важливою умовою інвестиційної успішності регіону є реалізація комплексної стратегії соціально-економічного розвитку.

3. Вибрати правильну відповідь:

➤ **Сприятливий інвестиційний клімат країни чи регіону оцінюється потенційним іноземним інвестором за:**

а) наявністю законодавчого забезпечення пільг іноземним інвесторам;

б) рівнем інфляції в даній країні;

в) очікуваним прибутком;

г) середньорічною температурою атмосферного повітря.

➤ **Найважливіші фактори формування інвестиційного клімату з позиції потенційного інвестора – це:**

а) стан фінансово-кредитної системи та діяльність фінансових посередників;

б) інвестиційна активність населення;

в) рівень розвитку продуктивних сил;

г) політична воля влади та правове поле держави.

➤ **Можливості місцевої влади у створенні сприятливого інвестиційного клімату:**

а) створення сприятливого законодавчого поля залучення інвестицій;

б) інформаційно-рекламна діяльність для залучення інвесторів;

в) реформування відносин власності в територіальній громаді;

г) Ваш варіант відповіді.

ТЕМА 4. ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ.

СЕМІНАР

1. Сутність та значення іноземного інвестування для економічного розвитку.

2. Способи та форми залучення іноземного капіталу: експорт, контрактні коопераційні угоди, створення за кордоном власної виробничої філії, спільні підприємства.

3. Інститути міжнародної інвестиційної діяльності та їхній вплив на економіку

України: Міжнародний банк реконструкцій та розвитку (МБРР), Міжнародна асоціація розвитку (МАР), Міжнародна фінансова корпорація (МФК), Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій (БАГП) та Міжнародний центр урегулювання інвестиційних суперечок (МЦВІС), Міжнародний валютний фонд (МВФ), Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) та ін.

4. Спеціальні економічні зони, їх класифікація (вільні, торгівельні, офшорні та ін.).

5. Формування державної політики залучення іноземних інвестицій (політика імпортозаміщення, політика стимулювання експорту та ін.).

Терміни:

Іноземні інвестиції - вкладення за кордоном матеріальних та фінансових ресурсів, а також таких специфічних активів, як компетенція управляючих і технічні знання, які реалізуються через операції по налагоджуванню іноземного виробництва, в результаті чого встановлюється контроль над процесом прийняття рішень та передбачають в тій чи іншій мірі контроль інвестора за підприємством, в яке вони вкладені.

Схильність фірми до іноземного інвестування – набір відносних переваг підприємства, якими воно повинно володіти, які є результатом використання вигод розміщення в тій чи іншій країнах, можливостей доступу до факторів виробництва, інформації і фінансових ресурсів, володіння новітніми технологіями в області виробництва, організації, управління і збуту, а також відомою торговою маркою.

Стимулювання іноземних інвестицій – комплекс заходів, які впроваджуються країною задля збільшення притоку інвестицій до країни.

Обмеження іноземних інвестицій – комплекс заходів з боку уряду країни, які впроваджуються задля уникнення прямого та непрямого впливу іноземного інвестора на об'єми виробництва національних компаній та структуру економіки, а також запобігання зловживань з його боку.

Типи ставлення приймаючої країни до іноземного інвестування – сформоване відношення країни-реципієнта, яке законодавче закріплене, визначається цілями її загальноекономічної політики та впливає на формування й використання комплексу заходів з боку уряду країни до іноземних інвестицій.

Країна-реципієнт – країна, яка отримує відповідні обсяги іноземних інвестицій у будь-якій їх формі.

Джерела та рекомендована література:

1. Про пріоритетні напрями використання іноземних кредитів. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 квітня 1995 р. № 234.

2. Про режим іноземного інвестування. Закон України від 19 березня 1996 р. № 93/96-ВР.

3. Гончаров А.Б. Інвестування: Конспект лекцій / Харківський держ. економічний ун-т. - Х.: ХДЕУ, 2002. - 179с.

4. Гриньова В.М., Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О.П. Інвестування: Навч. посібник / Харківський держ. економічний ун-т / В. М. Гриньова (заг. ред.).- Х.:ІНЖЕК, 2003.

5. Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г. Інвестування: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. - К.: Комп'ютерпрес, 2001.

6. Коваленко М.А., Радванська Л.М. Фінанси спільного інвестування: Навч.

посібник. - Херсон: ОЛДІ-плюс, 2002.

7. Матюшенко І.Ю., Божко В.П. Іноземні інвестиції: Навчальний посібник. - К.: Професіонал, 2005.

8. Мельник В.В., Козюк В.В. Міжнародна інвестиційна діяльність: Навчальний посібник. - Тернопіль: Карт-Бланш, 2003.

9. А. П. Дука Інвестування. Теорія та практика інвестиційної діяльності : навч. посіб.[для студ. вищ. навч. закл.] / Дука Анастасія Петрівна – 2-ге вид. – К. : Каравела, 2012.

10.Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навч. пос. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 376 с.

11.Макух С.М. Кон'юнктура прямих іноземних інвестицій на ринку міжнародних інвестиційних ресурсів // Науковий вісник НЛТУ України:Збірник науково-технічних праць.– Львів : РВВ НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.01. – С.291 – 294. [Електр. ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltu/22_1/291_MAk.pdf

12. Навроцька Н. А. Дуалізм впливу прямих іноземних інвестицій на приймаючі країни рівнях // Бізнес Інформ. – 2012. – №1. – С.67 – 71. [Електр. ресурс]: <http://www.business-inform.net>

13. Сабліна Н. В., Лимарь Д. О.Аналіз залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України на сучасному етапі розвитку // Бізнес Інформ. – 2011. – № 2. – Т.1 – С.12 – 14. [Електр. ресурс]: <http://www.business-inform.net>

14.Дзеніс В. О., Дзеніс О. О. Сучасні тенденції залучення іноземних інвестицій на державному та регіональному рівнях // Бізнес Інформ. – 2011. – № 11 – С. 49 – 51. [Електр. ресурс]: <http://www.business-inform.net>

Питання для самоперевірки:

1. Які основні способи проникнення іноземного капіталу на світові ринки існують у сучасних умовах?

2. Які існують форми та види іноземних інвестицій? В чому сутність кожної з них?

3. Які спільні риси характерні для традиційних форм іноземного інвестування?

4. Які можна виділити нові форми іноземного інвестування? Які з них найбільш вживані щодо України?

5. Чим відрізняються між собою операції "поставка підприємства під ключ" та угода "продукт в руки"?

6. З чим пов'язана необхідність вивозу капіталу з країн пов'язана?

7. Якими факторами визначається схильність фірми до іноземного інвестування?

8. Які основні мотиви іноземного інвестора є визначальнішими для його діяльності в країні-реципієнті?

9. Які заходи можна віднести до стимулюючих, а які призводять до обмеження іноземного інвестування?

10.Чи є імпорт капіталу в певній мірі доповненням до капіталу національного, чи він відіграє по відношенню до нього конкуруючу, заміщуючу роль?

11.У чому полягає сутність режиму іноземного інвестування та які функції виконує його запровадження?

12. Які пільги передбачені іноземним інвесторам в Україні?
13. У яких формах мають право здійснювати свою діяльність іноземні інвестори в Україні?
14. Які основні функції МВФ, Світового банку, МБРР, ЄБРР в Україні?
15. Які основні проекти реалізуються в Україні за підтримки міжнародних організацій?
16. Якою є роль ТНК в реалізації прямих іноземних інвестицій у світі?
17. Наскільки суттєвим було інвестування України іноземним капіталом за роки незалежності?
18. Згідно територіальної диференціації прямого іноземного інвестування, яким є місце Вашого регіону і чому?
19. Які небезпеки несуть із собою іноземні інвестиції для регіонів чи міст України?
20. Чи існують дієві методи мінімізації небезпек іноземного інвестування?
21. Позитивні наслідки іноземного інвестування. Чи можна їх розширити?
22. Чи стане Україна лідером світового економічного розвитку завдяки залученню прямих іноземних інвестицій?

Питання для самостійного опрацювання:

1. Охарактеризуйте позитивні наслідки залучення іноземного капіталу до Вашого міста.
2. Які з секторів економіки Вашого міста потребують іноземних інвестицій, з точки зору удосконалення галузевої структури? Поясніть свою думку.
3. На яких підприємствах хочуть працювати мешканці наших міст, з українським чи іноземним капіталом?
4. Як часто трапляються випадки, коли трудові українські мігранти повертаються на Батьківщину і започатковують свій власний бізнес? Чи можна це назвати іноземним інвестуванням?
5. Прокоментуйте регіональну диференціацію прямих іноземних інвестицій в Україні.

Контрольні тести:

Чи є правильним наступне твердження (Так / Ні)? Якщо відповідь „ні”, виправте його.

1. Прямі іноземні інвестиції – необхідна умова подолання системної економічної кризи країни з перехідною економікою.
2. Іноземні інвестиції – це цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту.
3. Іноземні інвестиції здійснюються у формі прямих та портфельних інвестицій.
4. Основною умовою залучення іноземних інвесторів на територію країни є податкові пільги.
5. Підприємство з іноземними інвестиціями – це підприємство (організація) будь-якої організаційно-правової форми, створене відповідно до законодавства України, іноземна інвестиція в статутному фонді якого (за його наявності) становить не менше 40%.

ТЕМА 5. МЕТОДИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

СЕМІНАР 1

1. Концепція оцінки вартості капіталу в часі та її врахування в прийнятті інвестиційних рішень:

- майбутня (нарошена), теперішня (поточна, приведена) вартість грошей;
- відсоткові гроші: точні, комерційні, звичайні відсотки;
- ставка відсотків, облікова ставка відсотків;
- методи нарахування відсотків (антисипативний і декурсивний).

2. Поняття ризиків в інвестиційній діяльності та їх види.

3. Методи дослідження ризиків інвестування.

СЕМІНАР 2

1. Прості і складні відсотки. Методи компаундування і дисконтування вартості грошей в часі:

- математичне дисконтування;
- банківське (комерційне) дисконтування.

2. Врахування інфляції в прийнятті інвестиційних рішень.

Терміни:

Теперішня вартість – сума майбутніх грошових надходжень, приведених до сучасного моменту, з урахуванням ставки відсотків або норми доходності.

Майбутня вартість – сума інвестованих сьогодні коштів, в яку вони перетворюються через певний період часу з урахуванням відповідної ставки відсотків.

Дисконтування – процес визначення теперішньої вартості грошей.

Компаундування (нарошення) – процес визначення майбутньої вартості грошей, тобто збільшення початкової суми шляхом приєднання до неї суми процентних платежів.

Дисконтна ставка – процентна ставка, яка застосовується до грошових потоків, які інвестор планує отримати у майбутньому, для того, щоб визначити розмір інвестицій, необхідних для здійснення сьогодні.

Джерела та рекомендована література:

1. Губський Б.В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі. К.: Видавництво "Наукова думка", 1998. – 390 с.
2. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. – К.: Лібра, 2002. – 472 с.
3. Татаренко Н.О. Підручник А.М. Теорії інвестицій: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2000.–160с.
4. Балацький О.Ф., Теліженко О.М., Соколов М.О. Управління інвестиціями: Навч.посібник. – Суми: Університетська книга, 2004.
5. Бланк И.А. Управление инвестициями предприятия. – К.: Эльга, 2003.
6. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. – К.: МП "Итем" ЛТД "Юнайтед Лондон Трейд Лимитед", 1995. – С. 447.
7. Богатин Ю.В., Швандар В.А. Инвестиционный анализ. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2000.

8. Массе Пьер. Критерии и методы оптимального определения капитальных вложений. Пер. с франц. Ф.Р. Окуновой Науч. ред. и вступит. статья А.В. Жданко. М.: "Статистика", 1971.

9. Р. М. Костюкевич Інвестиційний менеджмент: навч. посібник / Р. М. Костюкевич – Рівне: НУВГП, 2011. – 270 с.

10. Гойко А.Ф. Методи оцінки ефективності інвестицій та пріоритетні напрямки їх реалізації. – К.: Компютерпрес, 2001.

11. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2004

12. Черваньов Д.М. Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств: Навч. посіб. – К.: Знання–Прес, 2003

Питання для самоперевірки:

1. У чому полягає економічна сутність концепції вартості грошей у часі?
2. Як змінюється майбутня вартість грошей при збільшенні тривалості інвестування?
3. Яка вартість є реальною: майбутня чи теперішня?
4. Як використовувати фінансові таблиці для спрощення розрахунків?

Питання для самостійного опрацювання:

1. Дисконтування та його роль в інвестиційній сфері.
2. Майбутня і теперішня вартість нерівномірних грошових потоків.
3. Ануїтет та його використання в оцінці доцільності інвестицій.
4. Еквівалентність ставок в інвестиційному аналізі.

Розв'язування задач:

Задача 1. Банк надав 11000 грн. у кредит на 9 місяців за ставкою 5% у місяць. Знайти прості відсотки, нараховані на задану суму наприкінці терміну.

Задача 2. Проценти за позику 1500 грн. на 8 місяців становлять 72 грн. Яка річна процентна ставка?

Задача 3. Банк виплачує 75 грн. кожних 2 міс. із рахунку особі, виходячи з процентної ставки 12% річних. Яка сума на особовому рахунку клієнта банку?

Задача 4. За який період часу особовий рахунок на 2000 грн. збільшиться в 2,5 рази, якщо процентна ставка 10% річних?

Задача 5. Боргове зобов'язання, придбане 7 квітня на суму 100 000 грн. погашається 23 листопада того ж року. Знайти суму погашення при нарахуванні 10% річних, використовуючи систему звичайних відсотків?

Задача 6. Яку суму грошей необхідно покласти на рахунок у банку під проценти 6% річних, щоб нагромадити 1300 грн: а) за 3 роки; б) за 9 місяців.

Задача 7. Мале підприємство може придбати автомобіль за 16 000 грн. готівкою або заплатити 17 000 грн. через півтора року. У підприємства на рахунку в банку не менше 20 000 грн. і при цьому банк нараховує 8% річних. Яка з пропозицій вигідна для малого підприємства? Тоді порівняти, яка сума менша, та пропозиція вигідніша.

Задача 8. Власник векселя на 500 грн. з терміном погашення за півтора року через 9 місяців з мез 9 місяців з м продає вексель банку за 410 грн. Знайти річну облікову ставку та викупівельну вартість векселя за 3 місяці до його погашення.

Задача 9. Переказний вексель, тратта, виданий на суму 100 000 грн. з виплатою по векселю 25 квітня. Векселетримач облікував його в банку 11 лютого.

На цей момент облікова ставка за векселями в банку складала 12%. Визначити величенну дисконту, яку банк отримав в момент обліку векселя? Яку суму отримав векселетримач?

Задача 10. Інвестор бажає нагромадити 50 000 грн. протягом року за рахунок банківського депозиту, який пропонує щомісячне нарахування простих відсотків за місячною процентною ставкою 5%. Яку суму необхідно покласти на депозит?

Задача 11. Визначити річний дохід обліку 90-денного векселя за простою обліковою ставкою 18% на суму 100 000 грн.

Задача 12. Знайти теперішню вартість суми 500 грн., отриманих через 4 роки:

а) за процентною ставкою 6,5%;

б) за обліковою ставкою 6,5%.

Задача 13. Вексель на 50 000 грн. зі сплатою 19 вересня обліковано в банку 3 липня за обліковою ставкою 12%. Визначити суму, яку отримав векселедавець на момент обліку, якщо зафіксовано річний темп інфляції – 8%.

Задача 14. Яку суму заплатить боржник за користування грошима, якщо кредитор надав 15 000 грн. з 14 лютого по 8 вересня під 12% річних і враховуватиме річний темп інфляції 8%.

ТЕМА 6. ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЯКОСТІ ІНСТРУМЕНТІВ ФОНДОВОГО РИНКУ.

СЕМІНАР 1

- 1. Основні учасники ринку цінних паперів.**
- 2. Інфраструктурні учасники ринку цінних паперів.**
- 3. Рейтингова оцінка цінних паперів.**
- 4. Консерватори, агресори і помірковані інвестори на ринку цінних паперів.**

СЕМІНАР 2

- 1. Фондова біржа та біржові індекси.**
- 2. Інвестиційна характеристика фінансових інструментів (акцій, облигацій, векселів, ощадних, депозитних та інвестиційних сертифікатів, ф'ючерсів, опціонів, варантів та ін.)**
- 3. Аналіз та оцінка ефективності фінансових інвестицій.**

Розв'язування задач:

Задача 1. Компанія сплачує річний дивіденд 3 у. о. на акцію. Необхідна ставка доходності за акціями становить 12%. Визначити ціну акції.

Задача 2. Останній раз компанія сплатила на кожну акцію дивіденд у розмірі 1,8 у.о. Компанія сподівається, що її дивіденди будуть щорічно зростати на 6%. Визначити ціну акції, якщо необхідна ставка доходності за акціями становить 11%.

Задача 3. Інвестор купив акцію з прогнозом дивідендів 1-й рік 100 грн. та у наступні роки на 20 грн. більше. Норма поточної доходності 15% у рік. Акцію купив на 5 років. Визначити ринкову ціну акції.

Задача 4. Визначити ринкову ціну облигації, яку випущено на 5 років із номінальною вартістю 1000 грн., купонною ставкою 10% річних, сплатою відсотків щорічно, при ставці дисконту 12%.

Задача 5. Облігація номіналом 100 грн. реалізуються за ціною 67,5 грн., погашення передбачається через 3 роки. Визначити норму очікуваної прибутковості облігації.

Задача 6. На акцію виплачується дивіденд у розмірі 100 грн. Середньорічний приріст дивіденду дорівнює 3 %. Визначити розмір дивіденду, який можна очікувати через три роки.

Задача 7. На акцію був виплачений дивіденд у розмірі 100 грн. Темп приросту дивіденду дорівнює 5 %. Дохідність, що відповідає ризику інвестування у дану акцію, дорівнює 35 %. Визначити вартість акції.

Задача 8. Інвестор планує купити акції зростання. Він розраховує, що перший дивіденд буде виплачений через п'ять років і становитиме 100 грн. Темп приросту прибутку компанії – 5 %. Дохідність, що відповідає ризику інвестування у дану акцію, дорівнює 30 %. Визначити вартість акції.

Задача 9. Інвестор купив акцію за 50 грн. і через 100 днів продав її за 60 грн. За цей період на акцію був виплачений дивіденд у розмірі 50 грн. Визначити дохідність операції інвестора.

Задача 10. Щорічні дивіденди, що виплачуються на акцію, становлять 100 грн., ринкова ставка дохідності оцінюється власником акцій у 24 % річних. Поточна ринкова вартість кожної акції становить 500 грн. Чи має сенс інвестору придбати додатково ці акції, або, навпаки, продати наявні?

Задача 11. Чистий прибуток акціонерного товариства зі статутним капіталом 200 тис. грн. становить 86 тис. грн. Загальні збори акціонерів вирішили, що чистий прибуток розподіляється таким чином: 75 % – на виплату дивідендів, 25 % – на розвиток виробництва. Визначити орієнтовну курсову ціну акції товариства, ставку дивіденду, поточну дохідність акції, якщо на момент розрахунку ставка банківського процента становила 22 %, а номінал акції – 200 грн.

Задача 12. Акція зі ставкою дивіденду 30 % придбана за ціною, що дорівнює 1,5 номіналу. Вона забезпечує кінцеву дохідність інвестору 48 %. Визначити курс акції на момент продажу.

Задача 13. Акція номіналом 500 грн. куплена за курсом 126 % і продана власником на третій рік після придбання за 90 днів до дати виплати річних дивідендів за курсом 148 %. Дивіденди за акцією виплачувалися по півріччях. У перший рік рівень дивіденду становив 78 грн. У другий рік рендит оцінюється у 38 %. У третій рік ставка дивіденду дорівнювала 40 %. Розрахувати кінцеву (середньорічну) і сукупну дохідність акції.

Задача 14. Інвестор купив, а потім через три місяці продав акції, забезпечуючи при цьому дохідність у розмірі 12 %. Яку дохідність одержав би інвестор, якщо ціна покупки була на 9 % вища, а ціна продажу – на 3 % нижча?

Задача 15. Інвестор купує облігацію за 950 грн., її номінал дорівнює 1000 грн., купон – 10 %, до погашення залишається чотири роки. Він вважає, що за цей період матиме можливість інвестувати купони під 12 % річних. Визначити:

а) загальну суму коштів, яку вкладник одержить за облігацією, якщо протримає її до моменту погашення;

б) реалізований процент за зазначений період.

Задача 16. Визначити суму дисконту векселя, якщо ставка дисконту дорівнює 10%, до погашення векселя залишається 100 днів, номінал – 1000 грн.

Задача 17. Чому дорівнює ціна векселя, якщо його номінал 10 000 грн., ставка дисконту – 15%, до погашення – 30 днів?

Задача 18. Номінал процентного векселя 10 000 грн., за векселем нараховується 10 % річних, період з моменту початку нарахування процентів до погашення паперу – 30 днів. Визначити дохідність операції для інвестора, якщо він купить вексель за 10 днів до погашення за ціною 10 200 грн.

Задача 19. Номінал ощадного сертифіката 1000 грн., процент – 25 %, випущений на 181 день. За якою ціною інвестору потрібно купити цей сертифікат за 20 днів до погашення, щоб забезпечити дохідність за операцією на рівні 30 % річних.

Джерела та рекомендована література:

1. Про цінні папери та фондову біржу. Закон України від 18 червня 1991 року №1201-ХІІ.
2. Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні. Закону України від 10 грудня 1997 року.
3. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди). Закон України від 15 березня 2001 року № 2299-ІІІ.
4. Про Загальні засади функціонування національного депозитарію України. Указ Президента України № 703/99 від 22 червня 1999 року.
5. Про додаткові заходи щодо розвитку фондового ринку України. Указ Президента України від 26 березня 2001 року № 198/2001.
6. Про затвердження Положення про вимоги до стандартної (типової) форми деривативів. Постанова Кабінету міністрів України від 19.04.1999 року № 632.
7. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 "Фінансові інструменти. Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 2001 року №559".
8. Положення про операції банків з векселями. Постанова Правління НБУ від 28 травня 1999 року, № 258.
9. Про затвердження Методики розрахунку інтегрального індексу фондового ринку. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 20.12.2000 № 237.
- 10.Щодо затвердження Основних засад розвитку саморегулювання на фондовому ринку України. Рішення Державної¹ комісії з цінних паперів та фондового ринку від 22 листопада 2001 року № 350.
- 11.Кодекс професійної відповідальності членів асоціації Позабіржової фондової торгівельної системи. Затверджено загальними зборами Асоціації ПФТС 25 квітня 1997 р. "Українська Інвестиційна Газета" №8 від 29 лютого 2000 року, Нормативна база, с. 30-31.
- 12.Губський Б.В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі. К.: Видавництво "Наукова думка", 1998. – 390 с.
- 13.Луців Б.Л. Банківська діяльність у сфері інвестицій. – Тернопіль: Економічна думка, карт-бланш, 2001. – С. 320.
- 14.Черкасов В.Е. Международные инвестиции. Учебно-практическое пособие. – М.: Дело, 1999. – 160 с.
- 15.Мирославський С. В. Щодо гарантійної функції векселя // Правовий вісник Української академії банківської справи. – 2011 – № 2. [Електр. ресурс]: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pvuabs/2011_2/05_04_01.pdf
16. Федосік І. М., Асеєва А. О. Вексель – крок до виходу з кризи // Вісник

¹ З 2011 року – Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку

університету банківської справи НБУ. – 2011.– № 1 (10) – С. 193 – 196. [Електр. ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VUbsNbU/2011_1/VUBSNBU10_p193-p196.pdf

17. Гришук Н.В. Облігації як дольові цінні папери в активізації фондового ринку України// Облік і фінанси АПК. – 2011. – № 4. – С. 142 – 145. [Електр. ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Oif_apk/2011_4/30_Grysch.pdf

18. Федоришин О.О. Поняття облігації як виду цінних паперів // Часопис Академії адвокатури України – 2012. – №15. [Електр. ресурс]: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Chaau/2012-2/12foovcp.pdf>

Питання для самоперевірки:

1. Визначте характерні ознаки фінансових інвестицій.
2. Визначте характерні ознаки цінних паперів.
3. Визначте основні види та форми цінних паперів.
4. Охарактеризуйте види та особливості обігу боргових цінних паперів.
5. Охарактеризуйте види та особливості обігу похідних цінних паперів (деривативів).
6. Охарактеризуйте види та особливості обігу акцій.
7. Назвіть фактори, що визначають інвестиційні якості акцій.
8. Назвіть фактори, що визначають інвестиційні якості облігацій.
9. Що включає в себе оцінка ефективності фінансових інвестицій.
10. Назвіть фактори, що впливають на ціну фінансових інструментів.
11. Охарактеризуйте стан ринку цінних паперів в Україні.
12. Охарактеризуйте структуру ринку цінних паперів.
13. Визначте основні функції ринку цінних паперів в Україні.
14. Визначте основні завдання ринку цінних паперів в Україні.
15. Визначте особливості функціонування первинного та вторинного ринку цінних паперів.
16. Назвіть основних учасників ринку цінних паперів в Україні.
17. Назвіть основні функції торговців цінними паперами в Україні.
18. Визначте роль та функції Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.
19. Визначте роль та функції фондових бірж в Україні.
20. Охарактеризуйте основні операції, що проводяться на фондових біржах.
21. Визначте роль та функції саморегулюючих органів на ринку цінних паперів в Україні.
22. Охарактеризуйте основні методи державного регулювання ринку цінних паперів в Україні.
23. Визначте перспективи та напрямки розвитку ринку цінних паперів в Україні.
24. Використовуючи статистичні данні фінансових видань України та зарубіжних країн визначити показник інтегрального індексу фондового ринку на певну дату.
25. Визначте особливості портфеля цінних паперів.
26. Назвіть основні етапи формування портфелю цінних паперів.
27. Визначте складові стратегії управління портфелем цінних паперів.
28. Назвіть основні фактори, які мають бути враховані при формуванні портфеля цінних паперів.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Опрацювання Законів України «Про цінні папери і фондову біржу» від 18.06.1991 р., № 1201-ХІІ «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996 р., № 448/96-ВР «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» від 10.12.1997 р. № 710/97-ВР.
2. Рейтингова оцінка цінних паперів. Рейтингові агентства.
3. Похідні цінні папери та операції з ними.
4. Західні фондові ринки.
5. Напрями розвитку ринку цінних паперів в Україні.
6. Фондові індекси, їх призначення та методи розрахунку.
7. Стратегічне управління портфелем цінних паперів.

ТЕМА 7. ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ.

СЕМІНАР

1. Реальні інвестиції та їх структура: оновлення, підтримка діючого виробництва, модернізація, реконструкція, розширення, технічне переобладнання, приріст товарно-матеріальних запасів, перепрофілювання, санація, ліквідація, нове будівництво.

2. Інвестиції в основний капітал:

2.1. Основні виробничі засоби будівельного та виробничого призначення

2.1. Оцінка основних засобів (первісна, за відновною вартістю, справедлива вартість, переоцінена вартість, індексована вартість, залишкова)

2.3. Амортизація основних засобів, норми амортизації та методи нарахування: лінійний метод нарахування амортизації; зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий.

3. Інвестування оборотного капіталу: оборотних виробничих засобів та фондів обігу

Терміни:

Реальні інвестиції – вкладення майнових та інтелектуальних цінностей у різні сфери діяльності та галузі національної економіки у поточному періоді з метою створення нових та оновлення існуючих основних засобів.

Капітальне (нове) будівництво – створення нових виробництв (підприємств) на нових місцях за новими технологіями та з новими технологіями.

Розширення виробництва – введення в дію нових основних засобів, подібних до діючих, для екстенсивного збільшення обсягів виробництва на діючих підприємствах.

Реконструкція – переобладнання діючих виробництв новою технікою та технологією за новими комплексними програмами.

Технічне переозброєння – комплекс заходів для підвищення технічного рівня виробництва за рахунок зміни старого обладнання новим, більш

продуктивним.

Модернізація – вдосконалення діючого виробничого устаткування з метою запобігання техніко-економічному старінню та підвищення техніко-експлуатаційних параметрів до рівня сучасних вимог.

Джерела та рекомендована література:

1. Про інвестиційну діяльність. Закон України від 18 вересня 1991 р.
2. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. №2755-VI
3. Про інноваційну діяльність. Закон України від 4 липня 2002 року № 40 - IV.
4. Методика грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 1995 р. № 213.
5. Методика грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів), затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 1997 р. № 525.
6. Про концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України. Постанова Верховної Ради України від 13 липня 1999 року № 916 - XIV.
7. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України. Д.М. Черваньов, Л.І. Нейкова. К. 1999 р. – 514с.
8. Мелкумов Я.А. Организация и финансирование инвестиций: Учебное пособие. – М.: ИНФРА – М, 2000. – 248 с.
9. Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Ткачук І.Г. Економіка й організація інноваційної діяльності. Навч. посібник - К.: ЦНЛ.-2004.
10. Водолазова В. О., Бойко Д.Б. Щодо питання зміни в порядку нарахування амортизації основних засобів та нематеріальних активів // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2011. – № 8 (162). – Ч.1. [Електр. ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vsunu/2011_8_1/Vodolasova.pdf
11. Кундеус О.М. Нарухування амортизації згідно нового Податкового кодексу // Інноваційна економіка. – 2011. – № 7. – С. 120 – 127. [Електр. ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/inek/2011_7/120.pdf
12. Стадницький Ю. І. Амортизація основних засобів: кваліфікація підходів // Наука й економіка. – 2011. – Вип. 4. – С. 72 – 78. [Електр. ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/nie/2011_4/072-078.pdf

Питання для самоперевірки:

1. Визначте характерні ознаки реальних інвестицій.
2. Назвіть основні об'єкти реальних інвестицій.
3. Визначте критерії, за якими відбираються об'єкти для реальних інвестицій.
4. Охарактеризуйте стадії кругообігу реальних інвестицій.
5. За якими ознаками класифікують реальні інвестиції.
6. Охарактеризуйте основні показники ефективності використання основних та обігових фондів.
7. Охарактеризуйте стан ринку реальних інвестицій в Україні.
8. Охарактеризуйте стан ринку нерухомості в Україні.
9. Визначте, за якими принципами здійснюється оцінка об'єктів реального інвестування.

10. Визначте фактори, що впливають на оцінку об'єктів нерухомості.
11. Які види вартості об'єктів власності використовуються при оцінці нерухомості?
12. Визначте основні методи оцінки об'єктів нерухомості.
13. Як визначається оцінка несільськогосподарських земель в Україні?
14. В якій послідовності проводиться експертна грошова оцінка об'єктів нерухомості?

Питання для самостійного опрацювання:

1. Стан ринку нерухомості в Україні.
2. Методи оцінки об'єктів нерухомості.
3. Грошова оцінка сільськогосподарських земель.
4. Об'єкти реальних інвестицій. Особливості та форми реальних інвестицій. Портфель реальних інвестицій.
5. Види вартості об'єктів реальних інвестицій.
6. Інтелектуальні інвестиції та інтелектуальна власність.
7. Об'єкти та форми інтелектуальних інвестицій.
8. Опрацювання Законів України: «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993 р., № 3687-ХІІ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15.12.1993 р., № 3689-ХІІ «Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12.1993 р. № 3688-ХІІ «Про інноваційну діяльність» від 4.07.2002 р. № 40-ІV.
9. Основні напрями державної інноваційної політики.

ТЕМА 8. ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ІНВЕСТИЦІЙ.

СЕМІНАР

1. **Інноваційна форма інвестицій** (товарні, технологічні, ринкові, маркетингові, управлінські, соціальні, екологічні, продуктові, процесні інновації)
2. **Венчурне підприємництво. Кластери. Технопарки. Технополіси. Бізнес-інкубатори.**
3. **Інтелектуальні інвестиції. Ноу-хау. Патенти. Гудвіл. Нематеріальні активи.**

Терміни:

Інтелектуальні інвестиції – вкладення в об'єкти інтелектуальної власності, що впливають з авторського, винахідницького та патентного права, права на промислові зразки й корисні моделі (права користування).

Інноваційні інвестиції – вкладення, що здійснюються у формі придбання готової науково-технічної продукції (патентів на наукові відкриття, винаходи, промислові зразки, товарні знаки і товарні марки) або у формі розробки нової науково-технічної продукції безпосередньо на підприємстві чи сторонніми установами на замовлення підприємства.

Новинка – новинка, як нове порівняно з вже існуючим у відповідній сфері, є новим видом продукції, технології, методу тощо.

Нововведення – передача наукового чи технічного знання безпосередньо у сферу потреб споживача, при цьому продукт перетворюється лише в носія технології, і форма, яку він приймає, визначається лише після ув'язування самої

технології і потреби, що нею задовольняється

Інновація – вкладення коштів в економіку, що забезпечує зміну поколінь техніки і технології; будь-який новий підхід до конструювання, виробництва чи збуту товару, у результаті чого інноватор чи його компанія одержують перевагу перед конкурентами.

П'ять основних типів інновацій: 1) уведення нового продукту (*товарна інновація*); 2) уведення нового методу виробництва (*технологічна інновація*); 3) створення нового ринку товарів або послуг (*ринкова інновація*); 4) освоєння нового джерела постачання сировини або напівфабрикатів (*маркетингова інновація*); 5) реорганізація структури управління (*управлінська інновація*).

Інвенція – ідея, пропозиція або проект, які після опрацювання наберуть форми інновації.

Ініціація – це рекомендації з удосконалення науково-технічної, організаційної, виробничої або комерційної діяльності, метою яких є початок інноваційного процесу або його розвиток.

Дифузія – процес передачі нововведення по комунікаційних каналах між членами соціальної системи у часі.

Інноваційний процес – одержання та комерціалізація винаходу нових технологій, видів продукції та послуг, рішень організаційно-технічного, економічного, соціального або іншого характеру та інших результатів інтелектуальної творчої діяльності.

Інноваційна діяльність – практичне використання наукового, науково-технологічного результату й інтелектуального потенціалу з метою одержання нової або радикально поліпшеної виробленої продукції, технології її виробництва і задоволення платоспроможного попиту споживачів на високоякісні товари та послуги, удосконалення соціального обслуговування та зниження економічних ризиків.

Інтелектуальна власність – являє собою економічне привласнення та використання результатів інтелектуальної праці, творіння людського розуму, його інтелекту, предметом якої є інформація, яка може бути представлена на матеріальному носіїві і розповсюджуватися у необмеженій кількості копій. Реалізується у формі авторських прав на використання патентів, ліцензій, товарних знаків, програмного забезпечення тощо.

Роялті – поточні відрахування у вигляді фіксованих ставок до обсягу чистого продажу, до собівартості виробництва або в розрахунку на одиницю ліцензійної продукції протягом дії ліцензійної угоди.

Паушальний платіж – фіксована сума винагороди за ліцензійною угодою, розмір якої не залежить від обсягів продажу ліцензованої продукції.

Венчурне підприємництво – це діяльність, спрямована на здійснення «ризикових» проектів з метою отримання прибутків, підприємницького і засновницького доходів.

Технопарк – це територіальне відокремлений комплекс, заснований на базі провідного університету, що включає в себе наукові установи, промислові підприємства, інформаційні, сервісні та виставкові комплекси, комфортні житлово-побутові умови.

Технополіс – структура, яка за своєю діяльністю подібна до технопарку, але вона знаходиться в межах конкретного невеликого міста (населеного пункту), розвиток якого і забезпечується через технополіс.

Фірма-інкубатор – це організаційна структура, мета якої - створення сприятливих умов для ефективної діяльності новоутворених малих інноваційних фірм, які реалізують нові наукові ідеї-інновації.

Джерела та рекомендована література:

1. Про інвестиційну діяльність. Закон України від 18 вересня 1991 р.
2. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. №2755-VI
3. Про інноваційну діяльність. Закон України від 4 липня 2002 року № 40 - IV.
4. Методика грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 1995 р. № 213.
5. Методика грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів), затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 1997 р. № 525.
6. Про концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України. Постанова Верховної Ради України від 13 липня 1999 року № 916 - XIV.
7. Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Ткачук І.Г. Економіка й організація інноваційної діяльності. Навч. посібник - К.: ЦНЛ.-2004.
8. Грабчук І.Л. Облік гудвілу: теоретико-методичні аспекти / І.Л. Грабчук, Н.Л. Хоцька // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2011. – № 3 (57). – С. 39.
9. Фролова Г. І. Перспективи інвестиційно-інноваційних процесів у системі регіонального розвитку // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2011. – № 3 (15). – С. 110 – 114. [Електр. ресурс]: http://www.nbuiv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vbumb/2011_3/20.pdf
10. Змієнко М. О., Тульчинська С. О. Сутність венчурного інвестування як організаційної форми інвестиційної діяльності // Бізнес Інформ. – 2011. – №3. – С. 42 – 44. [Електр. ресурс]: <http://www.business-inform.net>
11. Мостовенко Н.А. Проблеми розвитку венчурного бізнесу і України // Економічний форум. – 2011. – № 4. [Електр. ресурс]: http://www.nbuiv.gov.ua/portal/Soc_Gum/ekfor/2011_4/5.pdf
12. Новікова Л. Ф., Ільїна А. В. Проблеми та перспективи розвитку венчурного інвестування в Україні рівнях // Бізнес Інформ. –2012. – №2. – С. 49 – 52. [Електр. ресурс]: <http://www.business-inform.net>
13. Соломіна Г. Венчурні фонди України як інвестиційний інститут // Економіка. – 2011. – № 5. – С. 62 – 66. [Електр. ресурс]: http://www.nbuiv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Skhid/2011_5/14.pdf
14. Тараненко І.В., Назаренко К.В. Світовий досвід венчурної діяльності та проблеми венчурного фінансування в Україні // Академічний огляд. – 2011. – № 1. – С. 130 – 138. [Електр. ресурс]: http://www.nbuiv.gov.ua/portal/Soc_Gum/ao/2011_1/19.pdf
15. Козлова О.А. Гудвіл як фактор підвищення вартості підприємства // Управління розвитком. – 2012. – № 6 (127). – С. 92 – 93. [Електр. ресурс]: http://www.nbuiv.gov.ua/portal/soc_gum/Uproz/2012_6/u1206koz.pdf
16. Осмятченко Л.М. Концептуальні основи методики оцінки об'єктів інтелектуальної власності // Економіка Криму. – 2011. – № 1. – С. 336 – 340. [Електр. ресурс]: http://www.nbuiv.gov.ua/Portal/soc_gum/Ekonk/2011_1/2011/econ_1_2011/336-340.pdf

Питання для самоперевірки:

1. Визначте характерні ознаки інтелектуальних інвестицій.
2. Назвіть основні види інноваційних інвестицій.
3. Назвіть основні функції бізнес-інкубаторів.
4. Охарактеризуйте роль технопарків в розвитку інноваційної діяльності.
5. Охарактеризуйте законодавче забезпечення охорони інтелектуальної власності.
6. Визначте особливості оцінки нематеріальних активів підприємства.
7. Охарактеризуйте основні типи інновацій.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Інтелектуальні інвестиції та інтелектуальна власність.
2. Об'єкти та форми інтелектуальних інвестицій.
3. Опрацювання Законів України: «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993 р., № 3687-ХІІ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15.12.1993 р., № 3689-ХІІ «Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12.1993 р. № 3688-ХІІ «Про інноваційну діяльність» від 4.07.2002 р. № 40-ІV.
4. Основні напрями державної інноваційної політики.
5. Діяльність венчурних підприємств в Україні
6. Особливості патентування винаходів та корисних моделей в Україні.

ТЕМА 9. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ.

СЕМІНАР 1

1. **Фінансові ресурси та способи їх залучення до інвестування.** Самофінансування. Акціонування. Боргове фінансування.
2. **Інші джерела фінансування інвестиційної діяльності** Фінансування за рахунок дотацій. Змішане фінансування. Форфейтинг. Лізинг і селенг та ін.

Джерела та рекомендована література:

1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. №2755-VI
2. Про лізинг. Закон України від 16.12.97 року № 723/97.
3. Про Концепцію амортизаційної політики. Указ Президента України від 7 березня 2001 року №169/2001.
4. Про затвердження Положення про оцінку та конкурсний відбір запропонованих міністерствами, іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади інвестиційних проектів, що передбачають залучення коштів державного бюджету, та створення відповідної Комісії Мінекономіки. Наказ Міністерства економіки України від 27 листопада 2000 року № 258.
5. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України. Д.М. Черваньов, Л.І. Нейкова. – К., 1999 р. – 514 с.
6. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. – К.: Лібра, 2002. – 472с.
7. Пересада А.А., Майорова Т.В. Інвестиційне кредитування: Навч. посібник. К.:КНЕУ, 2002.–271 с.

8. Касич А.О. Теоретичні і методичні основи аналізу внутрішніх джерел фінансування інвестиційної діяльності // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 3 (117) – С. 243 – 249. [Електр. ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/APE/2011_3/APE-2011-03/243-249.pdf

Питання для самоперевірки:

1. Охарактеризуйте зміст інвестиційних ресурсів підприємства.
2. Визначте принципи формування інвестиційних ресурсів підприємства.
3. Назвіть основні форми інвестиційних ресурсів підприємства.
4. Обґрунтуйте потреби в інвестиційних ресурсах.
5. Охарактеризуйте методи розрахунку загального обсягу інвестиційних ресурсів.
6. Назвіть схеми та джерела формування інвестиційних ресурсів підприємства.
7. Назвіть проблеми формування та акумулювання фінансових ресурсів підприємства для забезпечення інвестиційної діяльності.
8. Охарактеризуйте основні методи фінансування інвестиційної діяльності.
9. Визначте роль амортизації у фінансуванні інвестиційних проектів.
10. Назвіть основні методи нарахування амортизації.
11. Визначте роль банківського кредитування у фінансуванні інвестиційних проектів.
12. Охарактеризуйте економічну сутність вартості капіталу інвестиційного проекту.
13. Охарактеризуйте модель визначення вартості капіталу від залучення боргових ресурсів.
14. Охарактеризуйте модель визначення вартості капіталу від випуску акцій.
15. Охарактеризуйте модель визначення вартості капіталу за рахунок нерозподілених прибутків.
16. Охарактеризуйте модель середньозваженої вартості капіталу.
17. Охарактеризуйте модель зваженої граничної вартості капіталу.
18. Назвіть методи оптимізації структури інвестиційних ресурсів.
19. Розкрийте зміст фінансового та оперативного важелю.
20. Як визначається оптимальна структура інвестиційних ресурсів з урахуванням ризику?

Питання для самостійного опрацювання:

1. Роль банківського кредитування у фінансуванні інвестицій.
2. Амортизаційна політика та її роль в активізації інвестиційної діяльності.
3. Джерела формування інвестиційних ресурсів підприємств.
4. Методи розрахунку потреби в інвестиційних ресурсах.
5. Поняття “вартість капіталу інвестиційного проекту”, його економічна сутність.
6. Інвестиційні ресурси підприємства та їх класифікація.
7. Проблеми формування та акумулювання фінансових ресурсів підприємства для забезпечення інвестиційної діяльності.
8. Власні джерела інвестицій в економіку України та їх стан.
9. Акціонування як спосіб залучення інвестицій.
10. Форфейтинг та його сутність.
11. Лізинг і селенг в інвестиційній діяльності.

ПРАКТИКУМ

ТИПОВІ ЗАДАЧІ З РОЗВ'ЯЗКАМИ

До теми “Методичні інструменти інвестиційної діяльності”

Задача 1. Банк надав 11000 грн. у кредит на 9 місяців за ставкою 5% у місяць. Знайти прості відсотки, нараховані на задану суму наприкінці терміну.

$$FV = P(1 + r * n)$$

$$? - I = FV - P$$

$$FV = 11000 * (1 + 9 * 0.05) = 15950 \text{ грн.}$$

$$I = FV - 11000 = 15950 - 11000 = 4950 \text{ грн.}$$

Задача 2. Проценти за позику 1500 грн. на 8 місяців становлять 72 грн. Яка річна процентна ставка?

$$FV = P(1 + r * n)$$

$$I = FV - PV = FV - P$$

$$FV = P + I$$

$$r = \frac{FV - PV}{PV * n}$$

$$FV = 1500 + 72 = 1572$$

$$1572 = 1500(1 + r * 8/12) = 1500(1 + r * 2/3)$$

$$1 + r * 2/3 = 1572/1500$$

$$\frac{2}{3} * r = \frac{1572 - 1500}{1500}$$

$$r = \frac{1572 - 1500}{1500} * \frac{3}{2} = \frac{72}{1500} * \frac{3}{2} = \frac{36}{500} = 7,2 \%$$

Задача 3. Банк виплачує 75 грн. кожних 2 міс. із рахунку особі, виходячи з процентної ставки 12% річних. Яка сума на особовому рахунку клієнта банку?

$$FV = P + I$$

$$I = P * r * n$$

$$P = \frac{I}{r * n}$$

$$P = \frac{75}{0.12 * \frac{1}{6}} = 3750 \text{ грн}$$

Задача 4. За який період часу особовий рахунок на 2000 грн. збільшиться в 2,5 рази, якщо процентна ставка 10% річних?

$$FV = P(1 + r * n)$$

$$n = \frac{FV - P}{P * r}$$

$$n = \frac{5000 - 2000}{2000 * 0.1} = 15 \text{ місяців}$$

Задача 5. Боргове зобов'язання, придбане 7 квітня на суму 100 000 грн. погашається 23 листопада того ж року. Знайти суму погашення при нарахуванні 10% річних, використовуючи систему звичайних відсотків?

$$23.11$$

$$\underline{7.04}$$

$$16.07$$

7 міс.*30днів+16 днів=210+16=226 днів (термін інвестування)

$$FV = P(1 + r * \frac{q}{k})$$

$$FV = 100000 * (1 + 0.1 * \frac{226}{360}) = 106277.78 \text{ грн.}$$

До теми “Фінансові інвестиції”

Задача 1. Компанія сплачує річний дивіденд 3 у. о. на акцію. Необхідна ставка доходності за акціями становить 12%. Визначити ціну акції.

$$P_a = \frac{D}{r},$$

$$P_a = \frac{3}{0,12} = 25 \text{ (у.о.)}$$

Задача 2. Останній раз компанія сплатила на кожну акцію дивіденд у розмірі 1,8 у.о. Компанія сподівається, що її дивіденди будуть щорічно зростати на 6%. Визначити ціну акції, якщо необхідна ставка доходності за акціями становить 11%.

$$P_a = \frac{D_0 \cdot (1 + g)}{r - g},$$

$$P_a = \frac{1,8 \times (1 + 0,06)}{0,11 - 0,06} = 38 \text{ (у.о.)}$$

Задача 3. Інвестор купив акцію з прогнозом дивідендів 1-й рік 100 грн. та у наступні роки на 20 грн. більше. Норма поточної доходності 15% у рік. Акцію купив на 5 років. Визначити ринкову ціну акції.

$$P_0 = 100/1.15 + 120/1.15^2 + 140/1.15^3 + 160/1.15^4 + 180/1.15^5 = 451 \text{ у. о.}$$

Задача 4. Визначити ринкову ціну облігації, яку випущено на 5 років із номінальною вартістю 1000 грн., купонною ставкою 10% річних, сплатою відсотків щорічно, при ставці дисконту 12%.

$$PV = 100 * 3,604 + 1000 * 0,567 = 927 \text{ грн.}$$

Задача 5. Облігація номіналом 100 грн. реалізуються за ціною 67,5 грн., погашення передбачається через 3 роки. Визначити норму очікуваної прибутковості облігації.

$$R_0 = \frac{1}{\left(\frac{67,5}{100}\right)^{\frac{1}{3}}} - 1 = \frac{1}{0,877} - 1 = 0,14 \text{ (14\%)}$$

ТЕСТОВІ ПИТАННЯ

1. У день 15-річчя внука бабуся поклала на депозит у банк 1000 \$ США під 8% складних річних. Якою буде ця сума до повноліття внука (розв'язок обов'язковий):

А) 1260\$

Б) 1500\$

В) 1800\$

2. Яке з визначень інвестицій відноситься до вказаних галузей економічної науки

А) Макроекономіки

Б) Мікроекономіки

В) Фінансової теорії.

а) частина сукупних витрат, яка складається з витрат на нові засоби виробництва (виробничі, або фіксовані інвестиції), інвестицій в нове житло і приросту товарних запасів;

б) процес створення нового капіталу (включаючи як засоби виробництва, так і людський капітал);

в) придбання реальних або фінансових активів, тобто це сьогоднішні витрати, метою яких є отримання майбутніх вигод;

г) частина валового внутрішнього продукту, яка не спожита в поточному періоді, і забезпечує приріст капіталу в економіці;

д) обмін визначеної сьогоднішньої вартості на можливо невизначену майбутню вартість.

3. Декурсивний метод нарахування відсотків передбачає:

а) нарахування відсотків в кінці кожного часового інтервалу, виходячи із розміру капіталу на початок часового інтервалу;

б) нарахування процентів на початку періоду нарахування, виходячи із суми капіталу на кінець періоду.

3. Пропозиція на ринку капіталів - це ...

а) обсяг коштів, які готові позичити підприємства і домашні господарства при різних рівнях відсоткової ставки;

б) обсяг коштів, які готові надати інвестори при різних рівнях відсоткової ставки.

4. Облікова ставка застосовується при:

а) математичному дисконтуванні;

б) банківському (комерційному) обліку.

5. Одне з основних припущень економічної теорії полягає в тому, що

а) основною метою фірми є оптимізація прибутку;

б) основною метою фірми є максимізація прибутку;

в) основною метою фірми є мінімізація прибутку.

6. Тимчасова угода між компаніями або банками для реалізації великих господарських чи фінансових операцій – це...

а) синдикат;

б) картель;

в) консорціум;

г) концерн;

д) конгломерат;

е) трест.

7. Згідно із основних положень класичної економічної теорії конкурентним ринком є ринок, де...

- а) нічого не може вплинути на ціну на ринку;
- б) вплив учасників ринку на ціну обмежений;
- в) ні один з учасників ринку не може вплинути на ціну, а впливають на не фактори попиту і пропозиції.

8. Поняття "інвестиції" і "капітальні вкладення"

- а) тотожні;
- б) мають різну економічну природу.

9. Якщо фактична кількість днів фінансової операції визначається за календарем, то такий метод нарахування називається:

- а) точні відсотки з точною кількістю днів фінансової операції;
- б) банківським;
- в) звичайні відсотки із наближеною кількістю днів.

10. Діяльність банків в інвестиційному процесі включає:

- а) кредитно-розрахункове обслуговування;
- б) касове обслуговування;
- в) депозитні операції;
- г) страхування і перестраховування інвестицій;
- д) інвестиційне кредитування;
- є) операції з цінними паперами,
- е) реєстрація цінних паперів АТ.

11. Згідно законодавства до майнових і інтелектуальних цінностей, що вкладаються в підприємницьку діяльність, належать:

- а) сукупність технологічних, технічних, комерційних і інших знань, що оформлені в вигляді технічної документації навичок і виробничого вміння, необхідних для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентованих (ноу-хау);
- б) грошові кошти, цільові банківські внески, паї, акції та інші цінні папери;
- в) рухоме і нерухоме майно (будівлі, споруди, обладнання) та інші матеріальні цінності;
- г) майнові права, що випливають з авторського права, навички і інші інтелектуальні цінності;
- д) права користування землею, водою, ресурсами, будівлями, спорудами, обладнанням;
- є) інші майнові права і цінності.

12. Основним джерелом фінансування інвестицій є:

- а) валовий внутрішній продукт;
- б) сукупний суспільний продукт;
- в) національний дохід.

13. Склад фінансового ринку:

- а) грошовий ринок;
- б) ринок праці;
- в) ринок позичкового капіталу;
- г) ринок товарів;
- д) фондовий ринок.

14. Фонд відновлення є джерелом

- а) чистих інвестиційних ресурсів;
- б) валових інвестиційних ресурсів.

15. Чисті інвестиційні ресурси відрізняються від валових на суму

- а) коштів, що спрямовуються до бюджетів всіх рівнів;
- б) коштів амортизаційних відрахувань.

16. Згідно із методологією НБУ середньостроковими вважаються інвестиції терміном

- а) до 1-го року;
- б) до 6-ти місяців;
- в) від 1-го року до 3-х років;
- г) від 6 місяців до 5-ти років;
- д) від 6-ти місяців до 1-го року.

17. За формами інвестиції розподіляються на

- а) фінансові та реальні;
- б) державні, приватні та іноземні;
- в) фінансові, реальні, інноваційні та інтелектуальні.

18. Пасивний інвестор здійснює

- а) прямі інвестиції;
- б) портфельні інвестиції.

19. Звичайно інвестиційний процес починається з

- а) обґрунтування доцільності інвестицій;
- б) фінансування інвестицій;
- в) мотивації інвестиційної діяльності.

20. Суб'єкт господарювання може бути в інвестиційному процесі

- а) або лише інвестором, або лише учасником;
- б) лише інвестором;
- в) лише учасником;
- г) інвестором або учасником;
- д) інвестором або учасником одночасно.

21. Облігація номіналом 1000\$ з купонною ставкою 11% випущена на строк 4 роки. Інвестори очікують отримати дохід 9%. Якою буде теперішня вартість облігації (розв'язок обов'язковий):

- а) 912
- б) 1061
- в) 1030

22. Держава бере участь в інвестиційному процесі

- а) прямо;
- б) побічно;
- в) і прямо, і побічно.

23. Держава прямо бере участь в інвестиційному процесі через

- а) державне кредитування;
- б) податкове регулювання;
- в) інвестування певних галузей і виробництв;
- г) амортизаційну політику.

24. Для стимулювання економічного розвитку Національний банк проводить

- а) кредитну рестрикцію;
- б) кредитну експансію.

25. Для отримання інвестиційної активності Національний банк проводить

- а) кредитну рестрикцію;

б) кредитну експансію.

26. Що означає термін “проценти” у фінансових розрахунках:

а) соту частину числа;

б) абсолютну суму доходу від надання капіталу у позику чи від інвестицій виробничо-фінансового характеру;

в) величину, що характеризує інтенсивність нарахування відсотків?

27. Небанківську (парабанківську) систему становлять:

а) інвестиційні фонди і компанії;

б) комерційні банки;

в) пенсійні фонди;

г) кредитні спілки;

д) центральний банк;

е) страхові компанії.

28. Форма об'єднання підприємців на основі згоди, відповідно до якої фірми-учасниці залишають за собою виробничу та фінансово-комерційну самостійність, але для них встановлюються певні обмеження стосовно обсягів виробництва та інші, називаються...

а) синдикат;

б) картель;

в) консорціум;

г) концерн;

д) конгломерат;

е) трест.

29. Залучення ресурсів за рахунок випуску цінних паперів і розміщення цих ресурсів в цінні папери інших емітентів-основна мета діяльності

а) інвестиційних фондів;

б) кредитних спілок;

в) інвестиційних компаній;

г) страхових компаній.

30. Довгострокову оренду обладнання здійснюють:

а) кредитні спілки;

б) лізингові компанії;

в) страхові компанії.

31. Первинний ринок цінних паперів:

а) ринок, на якому здійснюються операції з наявними, вже випущеними в обіг цінними паперами;

б) ринок, на якому корпорації залучають капітал через розміщення цінних паперів;

в) ринок, який включає два попередні види діяльності.

32. Встановити відповідність:

1. Брокер – це.....

2. Дилер – це.....

а) це посередник, який здійснює операції з купівлі-продажу цінних паперів від свого імені і за власний рахунок;

б) посередник, який діє за дорученням і за рахунок клієнтів, одержуючи за посередництво комісійні.

33. При якій ставці складних відсотків за 2 роки сума вкладених коштів подвоюється (обґрунтуйте свій вибір):

а) 41,4 %

б) 50 %

в) 45 %

34. Комерційний банк або торговець цінними паперами, що має відповідну ліцензію ДКЦПФР і здійснює зберігання та обслуговування рахунків у цінних паперах, виступає на ринку як:

- а) реєстратор;
- б) зберігач;
- в) депозитарій.

35. Загальна закономірність щодо доходності інвестицій:

- а) при зміні обсягу інвестицій їх доходність не змінюється;
- б) при зменшенні обсягу інвестицій їх доходність знижується;
- в) при збільшенні обсягу інвестицій їх доходність збільшується;
- г) при збільшенні обсягу інвестицій їх доходність зменшується.

36. Надання послуг щодо зберігання цінних паперів, незалежно від форми їх випуску, відкриття та ведення рахунків у цінних паперах, обслуговування операцій на цих рахунках і обслуговування операцій емітента щодо випущених ним цінних паперів – це:

- а) розрахунково-клірингова діяльність;
- б) діяльність з ведення реєстру власників іменних цінних паперів;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) депозитарна діяльність.

37. До пайових цінних паперів належать:

- а) вексель;
- б) облігація;
- в) акція;
- г) опціон;
- д) ф'ючерс.

38. До деривативів належать:

- а) вексель;
- б) облігація;
- в) акція;
- г) опціон;
- д) ф'ючерс.

39. Вартість пакета акцій, визначена як частка акцій статутного фонду, відповідно до плану розміщення акцій – це:

- а) оціночна вартість пакета акцій;
- б) номінальна вартість пакета акцій;
- в) ринкова вартість пакета акцій.

40. Привілейовані акції не можуть бути випущені на суму, що по відношенню до статутного фонду акціонерного товариства перевищує:

- а) 5%;   б) 10%;   в) 25%;   г) 30%.

41. Операція емітента, при якій, акції, викуплені акціонерами, діляться на більшу кількість акцій, причому їх ринкова вартість знижується, називається:

- а) анулювання акцій;
- б) консолідація акцій;
- в) конвертація акцій;
- г) дроблення акцій.

42. Об'єднання підприємств однієї чи кількох галузей господарства, створені на системі участі, за якої компанії-учасниці втрачають виробничу і

комерційну самостійність і підпорядковуються єдиному керівництву, називаються:

а) синдикат; б) картель; в) консорціум; г) концерн; д) конгломерат; е) трест.

43. Облігації не можуть бути випущені на суму, що по відношенню до статутного фонду акціонерного товариства перевищує:

а) 5%; б) 10%; в) 25%; г) 30%.

44. Сторона, яка погоджується придбати цінні папери за ф'ючерсною угодою, вважається стороною, що....

а) займає довгу позицію;
б) що, займає коротку позицію.

45. Вибрати із наведених формул – формулу нарощення (капіталізації) за складними процентами, якщо вони нараховуються кілька разів в рік:

а) $FV = PV (1 + r/m)^{n \cdot m}$ б) $FV = PV (1+r)^n$ в) $FV = PV / (1-d)^n$ г) $FV = PV (1 + r)^n / m$

46. "Власниками" опціону називаються:

а) інвестори, які купують опціон покупця або опціон продавця;
б) інвестори, які виписують опціон покупця або опціон продавця.

47. Попит на ринку капіталів -це...

а) обсяг коштів, які готові позичити підприємства і домашні господарства при різних рівнях відсоткової ставки;

б) обсяг коштів, які готові надати інвестори при різних рівнях відсоткової ставки.

48. Облігація номіналом 100000 \$ з нульовим купоном випущена на термін 3 роки. Інвестор очікує одержати 12 % -й дохід. Скільки коштує облігація?

а) 120000; б) 78180; в) 71180.

49. Компанія сплачує річні дивіденди в розмірі 17 грн. на акцію, норма поточної доходності за акціями даного типу становить 14 %. Яка має бути вартість акції?

а) 121,4; б) 132, 2; в) 112,4.

50. Компанія протягом року виплатила дивіденди в розмірі 15 грн. на акцію. Щорічно дивідендні виплати зростають на 12,6%, норма поточної доходності за акціями даного типу становить 14%. Яка має бути вартість акції?

а) 1226,40 б) 1206,43 в) 1326, 62

51. Прикладами виробничо-господарських угруповань є:

а) холдингові компанії;
б) кредитно-фінансові інститути;
в) промислово-фінансові групи;
г) концерни;
д) синдикати;
е) страхові пули.

52. Юридична особа – суб'єкт підприємницької діяльності, який займається одним видом діяльності – веденням реєстрів власників іменних цінних паперів на основі ліцензії ДКЦПФР, виступає на ринку як:

а) реєстратор; б) зберігач; в) депозитарій.

53. Антисипативний метод нарахування відсотків передбачає:

а) нарахування відсотків в кінці кожного часового інтервалу, виходячи із розміру капіталу на початок часового інтервалу;

б) нарахування відсотків на початок періоду нарахування, виходячи із суми капіталу на кінець періоду.

54. Держава побічно бере участь в інвестиційному процесі через

- а) державне кредитування;
- б) податкове регулювання;
- в) інвестування певних галузей і виробництв;
- г) амортизаційну політику.

55. Виберіть із наведених формул – формулу нарощення капіталу за простою обліковою ставкою:

а) $FV = PV * (1 + n * r)$;

б) $FV = PV / (1 - n * d)$.

56. Що вигідніше для боржника(обґрунтуйте на довільному прикладі):

- а) дисконтування за складною обліковою ставкою;
- б) дисконтування за простою обліковою ставкою.

57. Номінальна і реальна оцінка прибутковості інвестування різняться:

- а) рівнем ризику;
- б) рівнем інфляції;
- в) ставкою дисконту;
- г) обліковою ставкою Нацбанку.

58. Інвестиційний рейтинг емітента цінних паперів є спеціальною, побудованою за певним стандартом, комплексною оцінкою надійності й інвестиційної привабливості об'єкта інвестування. Інвестиційний рейтинг присвоюється після всебічного аналізу поточного стану і перспектив розвитку корпорації, що його проводять:

- а) державний орган з регулювання ринку цінних паперів;
- б) незалежні рейтингові агентства;
- в) фондова біржа;
- г) інвестиційні компанії.

59. Рівень ризику і прибутковість інвестування пов'язані:

- а) прямою залежністю;
- б) оберненою залежністю;
- в) у різних проектах по-різному.

60. Визначити сферу інвестування з великим впливом систематичного (загальноринкового) ризику:

- а) реальні інвестиції;
- б) фінансові інвестиції;
- в) бюджетні капітальні вкладення;
- г) виробничі проекти.

61. Вибрати більш правильне, з вашої точки зору, визначення інвестиційного проекту:

- а) спеціально підготовлена документація, що містить опис і обґрунтування майбутнього інвестування;
- б) увесь комплекс дій інвестора щодо нарощування свого капіталу;
- в) планова документація і комплекс реальних дій інвестора з її реалізації;
- г) бізнес-план використання капіталу;
- д) технічна документація та кошториси витрат.

62. Визначити перелік складових інвестиційного проекту:

- а) бізнес-план;
- б) технічна документація;

- в) технологічна документація;
- г) договори, укладені для реалізації проекту;
- д) експертні висновки, що підтверджують окремі аспекти проекту.

63. При прискореній девальвації національної валюти обсяг інвестицій у країні :

- а) зростає;
- б) зменшується;
- в) залежить від інших економічних умов.

64. Вибрати із наведених нижче характеристик дві основні, які варто використовувати в першу чергу при виборі інвестиційного проекту:

- а) відповідність проекту державним пріоритетам;
- б) конкурентоспроможність продукції проекту;
- в) досвід роботи інвестора у сфері запропонованого бізнесу;
- г) прогнозована прибутковість проекту;
- д) рівень ризику;
- е) відповідність коштам інвестора.

65. У чому відмінність реальної динаміки показників проекту і їх номінальної динаміки:

- а) у врахуванні ставки дисконтування;
- б) у врахуванні інфляції;
- в) у врахуванні чинника часу;
- г) у врахуванні середньоринкової дохідності.

66. Вибрати із наведених нижче визначень найточніше визначення мети керування інвестуванням.

- а) досягнення цілей, що відповідають розробленій інвестиційній стратегії;
- б) досягнення максимально можливих темпів приросту капіталу;
- в) досягнення максимальної прибутковості при заданому рівні ризику;
- г) постійний аналіз і коригування інвестиційної програми з метою досягнення стабільних темпів зростання капіталу.

67. Яка ціна з перелічених нижче є найближчою до істинної вартості акції:

- а) номінальна;
- б) балансова;
- в) курсова;
- г) заставна;
- д) ліквідна;
- е) ринкова.

68. Чи впливає дивідендна політика акціонерного підприємства на вартість його акцій.

- а) Так.
- б) Ні.

69. Точка беззбитковості проекту визначає:

- а) мінімально необхідний обсяг фінансування проекту;
- б) мінімально необхідний обсяг позикових коштів;
- в) припустимий рівень збитків за проектом;
- г) мінімально необхідний обсяг виробництва, потрібний для покриття поточних витрат за проектом.

70. Що можна вважати метою інвестування:

- а) виробництво необхідних суспільству товарів або послуг;

- б) розвиток пріоритетних галузей;
- в) створення нових робочих місць;
- г) отримання поточного прибутку від господарської діяльності;
- д) соціальний ефект;
- е) збільшення капіталу;
- є) повернення вкладених у проект коштів і подальше їх нарощування.

71. Перерахунок прогнозованих майбутніх грошових доходів за проектом у поточні умови називається:

- а) приведенням до єдиного еквівалента;
- б) перерахуванням у порівнянні умови;
- в) дисконтуванням;
- г) компаундуванням.

72. Приведена вартість прогнозованих у майбутньому доходів від інвестицій менша від їх номінального прогнозу у зв'язку:

- а) з невизначеністю майбутнього;
- б) з впливом інфляції;
- в) з наявністю альтернативних проектів використання капіталу;
- г) з наявністю на фінансовому ринку альтернативних без ризикових;
- д) інструментів збільшення капіталу.

73. Із зростанням доходів сектора домашніх господарств обсяг інвестицій у країні:

- а) зростає;
- б) зменшується;
- в) залежить від інших економічних умов.

74. Із зростанням доходів підприємств нефінансового сектора обсяг інвестицій:

- а) зростає;
- б) зменшується;
- в) залежить від інших економічних умов.

75. Зі збільшенням вартості кредитних ресурсів у країні обсяг інвестицій:

- а) зростає;
- б) зменшується;
- в) залежить від інших економічних умов.

76. Розмістити (поставити порядковий номер) перелічені нижче зовнішні умови інвестування за важливістю для інвесторів:

- а) фінансова стабільність у країні;
- б) загальне зростання економіки;
- в) ліберальна податкова система;
- г) законодавче гарантування майнових прав інвестора;
- д) пільги.

77. Чи є банківська система країни частиною її інвестиційного комплексу?

- а) Так.
- б) Ні.

78. Обсяг валових інвестицій відрізняється від обсягу чистих інвестицій розміром:

- а) амортизаційного фонду;
- б) виплачених податків;
- в) зміни цін;

г) використаних в інвестиціях позикових коштів.

79. Виберіть найбільш повну відповідь. З метою визначення інвестиційної привабливості використовуються наступні загальноекономічні показники:

а) рентабельність, стан сировинної бази;

б) розмір земельної площі, яку займає підприємство, кількість контрактів із постачальниками, загальний обсяг чистого і балансового доходу;

в) залишкова та відновлювальна вартість основних фондів, стан сировинної бази, загальний обсяг чистого та балансового доходу, рентабельність, розмір земельної площі, яку займає підприємство;

г) рентабельність, кількість замовників продукції, стан сировинної бази.

80. Формами опосередкованого впливу держави на інвестиційний процес є:

а) державне кредитування, державні позики, роздержавлення та приватизація, податки на іноземні інвестиції, амортизаційна політика, стандартизація;

б) антимонопольні заходи, стандартизація, ліцензування і квотування, державний лізинг, амортизаційна політика, податкове регулювання, державне кредитування, державні позики, роздержавлення та приватизація;

в) податкові пільги, субсидування національного інвестора, державне кредитування, державний лізинг, стандартизація, антимонопольні заходи;

г) державне кредитування, амортизаційна політика, бюджетна політика, податкова політика, стандартизація, ліцензування і квотування.

81. Захист національного інвестиційного ринку здійснюється за допомогою:

а) високих митних зборів на товари, що імпортуються, податків на іноземні інвестиції, обмеження або заборони ввезення окремих товарів, заохочення розвитку національного товаровиробника, субсидування національного інвестора;

б) митної політики, податкової політики, роздержавлення та приватизації;

в) податкової політики, обмеження або заборони ввезення окремих товарів;

г) державних субсидій та митної політики.

82. Забезпечення сприятливого інвестиційного клімату здійснюється через:

а) податкові пільги чи канікули, пільгові кредити, стандартизацію;

б) державні субсидії, пільгові кредити, податкові пільги чи канікули, заохочення до створення підприємств з іноземними інвестиціями;

в) митну політику та державні субсидії;

г) податкову політику та пільгові кредити.

83. Інвестиційний фонд – це юридична особа, заснована у формі закритого акціонерного товариства, що:

а) здійснює діяльність, пов'язану із залученням коштів, за рахунок емісії власних цінних паперів та інвестування власних коштів у цінні папери інших емітентів;

б) здійснює діяльність, пов'язану із залученням коштів за рахунок емісії цінних паперів інших компаній та інвестування цих коштів у власні цінні папери;

в) здійснює діяльність, пов'язану із залученням коштів від продажу матеріальних цінностей в інвестиційну діяльність інших компаній;

г) здійснює діяльність, пов'язану із залученням коштів за рахунок емісії власних цінних паперів та інвестування власних коштів у власні цінні папери.

84. До постійних функцій ринку цінних паперів необхідно віднести:

а) інвестиційну, власницько-стимулюючу, приватизаційну;

б) антиінфляційну, приватизаційну;

в) інвестиційну, власницько-стимулюючу, оперативного регулювання і переливу капіталу;

г) приватизаційну, антиінфляційну.

85. Емітент – це:

а) фізична особа, яка від власного імені випускає цінні папери і бере на себе зобов'язання виконати умови, що впливають з умов їх випуску;

б) юридична особа, яка поширює цінні папери на первинному і вторинному ринках;

в) юридична особа, яка від власного імені випускає цінні папери та бере на себе зобов'язання виконати умови, що впливають з умов їх випуску;

г) фізичні та юридичні особи, які поширюють цінні папери на первинному ринку.

86. Акція – це цінний папір:

а) без встановленого строку обігу, що засвідчує внесення певного паю до статутного фонду акціонерного товариства, дає право на участь в управлінні та отримання частки прибутку у формі дивідендів;

б) без встановленого строку обігу, що засвідчує внесення певного паю до статутного фонду акціонерного товариства, дає право на участь в управлінні та отримання частки прибутку у формі дивідендів а також на участь у розподілі майна у випадку ліквідації товариства;

в) з установленим строком обігу, що засвідчує внесення певного паю до статутного фонду акціонерного товариства, дає право на участь в управлінні та отримання частки прибутку у формі дивідендів;

г) без установленого строку обігу, що засвідчує внесення благодійного внеску у розвиток акціонерного товариства і дає право на отримання частини прибутку.

87. До реальних інвестицій (інвестиції у виробничі фонди) належать:

а) вкладення в основний капітал виробничих підприємств та інвестиції, спрямовані на збільшення прибутку;

б) інвестиції, спрямовані на зростання матеріально-технічних запасів; вкладення в основний капітал виробничих підприємств та інвестиції, спрямовані на зростання матеріально-технічних запасів;

г) інвестиції, спрямовані на збільшення обігових коштів.

88. Головною метою формування інвестиційного портфелю є:

а) реалізація політики фінансового інвестування підприємства шляхом підбору найбільш дохідних та безпечних фінансових інструментів;

б) реалізація політики покращання інвестиційного клімату;

в) реалізація політики фінансового інвестування, спрямованої на екологічну безпеку регіону;

г) реалізація політики фінансового інвестування підприємства шляхом підбору найбільш безпечних фінансових інструментів.

89. Облігації – це:

а) термінові боргові зобов'язання з фіксованим процентом, за допомогою яких держава, місцеві органи влади мобілізують фінансові ресурси;

б) безстрокові боргові зобов'язання з фіксованим процентом, за допомогою яких держава мобілізує фінансові ресурси;

в) безповоротна допомога, за допомогою якої держава, місцеві органи влади, а також підприємства мобілізують фінансові ресурси;

г) термінові боргові зобов'язання з фіксованим процентом, за допомогою яких держава, місцеві органи влади, підприємства та фізичні особи мобілізують фінансові ресурси.

90. Інвестиційні рішення – це:

- а) рішення, пов'язані з придбанням активів.
- б) рішення, пов'язані із залученням коштів для фінансування інвестицій.
- в) рішення, пов'язані з реалізацією окремого інвестиційного проекту.

91. Амортизаційні відрахування:

- а) відносять до залучених джерел фінансування.
- б) відносять до запозичених джерел фінансування.
- в) відносять до власних джерел фінансування.
- г) не є джерелом фінансування інвестицій.

92. Майбутня вартість грошових коштів це:

а) сума грошових коштів від інвестиційної діяльності, період нарахування відсотків за якими не обмежений, а, відповідно, не визначений і кінцевий термін првернення основної суми капіталу;

б) сума інвестованих в теперішньому часі грошових коштів, в яку вони перетворюються за визначений період часу з урахуванням відповідної ставки відсотка;

в) сума майбутніх грошових коштів, приведених з урахуванням визначеної ставки відсотка (дисконтної ставки) до теперішньої вартості.

93. Інвестиційна діяльність – це:

- а) позапланове нарощення капіталу підприємства;
- б) заплановане нарощення капіталу підприємства;
- в) отримання прибутку за рахунок вкладення коштів у цінні папери;
- г) сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб та держави щодо реалізації інвестицій.

94. Темп інфляції це:

а) показник, що характеризує загальне зростання рівня цін у визначеному періоді, визначається шляхом складання базового їх рівня на початок періоду (приймається за одиницю) і темпу інфляції у визначеному періоді (визначеного десятковим дробом);

б) прогнозний показник, який характеризує можливий приріст середнього рівня цін у визначеному періоді;

в) показник, що характеризує розмір знецінення (падіння купівельної спроможності) гршей у визначеному періоді, виражений приростом середнього рівня цін у відсотках до їх номіналу на початок періоду.

95. Інвестиційний ризик це:

а) можливість виникнення несприятливих подій, пов'язана з різними видами втрат;

б) сукупність специфічних видів ризику, генерованих невизначенністю внутрішніх та зовнішніх умов здійснення інвестиційної діяльності підприємства;

в) сукупність можливих несприятливих подій, притаманна окремим інвестиційним операціям підприємства чи окремим інвестиційним інструментам, використовуваним ними в процесі інвестиційної діяльності.

96. До основних форм реального інвестування відносяться:

- а) придбання цілісних майнових комплексів;
- б) нове будівництво;

- в) реконструкція виробничих підприємств;
- г) інноваційне інвестування в нематеріальні активи;
- д) вкладення капіталу в статутні фонди спільних підприємств;
- е) вкладення капіталу в прибуткові види грошових інструментів;
- ж) вкладення капіталу в прибуткові види фондových інструментів.

97. До основних форм фінансового інвестування відносяться:

- а) придбання цілісних майнових комплексів;
- б) нове будівництво;
- в) реконструкція виробничих підприємств;
- г) інноваційне інвестування в нематеріальні активи;
- д) вкладення капіталу в статутні фонди спільних підприємств;
- е) вкладення капіталу в прибуткові види грошових інструментів;
- ж) вкладення капіталу в прибуткові види фондových інструментів.

98. Теперішня вартість грошових коштів це:

а) сума грошових коштів від інвестиційної діяльності, період нарахування відсотків за якими не обмежений, а, відповідно, не визначений і кінцевий термін првернення основної суми капіталу;

б) сума інвестованих в теперішньому часі грошових коштів, в яку вони перетворюються за визначений період часу з урахуванням відповідної ставки відсотка;

в) сума майбутніх грошових коштів, приведених з урахуванням визначеної ставки відсотка (дисконтної ставки) до теперішньої вартості.

99. Інвестиційна стратегія це:

а) система довготермінових цілей інвестиційної діяльності підприємства, визначених загальними завданнями його розвитку та інвестиційною ідеологією, а також вибір найефективніших шляхів їх досягнення;

б) система основоположних принципів здійснення інвестиційної діяльності конкретного підприємства, визначених його місією та менталітетом інвестиційної поведінки його засновників і менеджерів;

в) оперативний план короткотермінового періоду, розроблений в межах одного року, який відображає витрати та надходження інвестиційних засобів в процесі здійснення конкретних форм інвестиційної діяльності.

100. Інвестиційний аналіз являє собою:

а) процес вивчення показників виробничо-господарської діяльності підприємства з метою підвищення конкурентоздатності підприємства;

б) процес дослідження інвестиційної активності і ефективності інвестиційної діяльності з метою виявлення резервів їх зростання;

в) процес створення сприятливих умов підвищення прибутковості підприємства.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Базова література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
3. Закон України "Про інвестиційну діяльність" № 1560-XII від 18 вересня 1991 року з ост. змінами відпов. N 5492-VI (5492-17) від 20.11.2012 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
4. Закон України „Про інноваційну діяльність” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
5. Закон України «Про інститути спільного інвестування» від від 05.07.2012 № 5080-VI [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
6. Закон України «Про кредитні спілки» від 20.12.2001 № 2908-П. Редакція від 06.12.2012 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
7. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08.09.2011 № 3715-VI [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
8. Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» від 06.09.2012 № 5205-VI [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
9. Закон України «Про захист іноземних інвестицій на Україні» від 10.09.1991 № 1540а-XII [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
10. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 № 93/96-ВР. Редакція від 16.12.2012 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
11. Закон України «Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності, створених з використання майна та коштів вітчизняного походження від 17.02.2000 № 1457-III [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
12. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 16.12.1997 № 723/97-ВР [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
13. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 р. № 2664-III. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
14. Закон України «Про холдингові компанії в Україні» від 15.03.2006 № 3528-IV. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
15. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 № 3480-IV. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
16. Закон України „Про спеціальну економічну зону „Яворів” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/402-14>.

17. Закон України „Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу „Курорттополіс „Трускавець” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/514-14>.
18. Закон України „Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/991-14>.
19. Закон України „Про внесення змін до деяких законів України щодо спеціального режиму інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1702-15>.
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку-12 "Фінансові інвестиції", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 26.04.2000 р. № 91, зареєстроване у Міністерстві юстиції України 17.05.2000 р. № 284/4505 зі змінами і доп.
21. Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії. Указ Президента України від 19.02.94р. № 55/94.
22. Постанова КМУ «Питання підготовки та відбору інвестиційних проектів, для реалізації яких у реальному секторі економіки надається державна підтримка» від 13.09.2010 № 860
23. Про затвердження Порядку проведення державної експертизи інвестиційних проектів Кабінет Міністрів України; Постанова, Порядок від 09.06.2011 № 701.
24. Попов В.М. Бізнес – план інвестиційного проекту/ В.М. Попов, Л.П.Кураков – Фінанси і статистика, 1997.
25. Правик Ю.М. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб / Правик Ю.М. К.: Знання, 2007. – 431 с.
26. Про внесення змін до деяких законів України з метою стимулювання інвестиційної діяльності / ВРУ; Закон України від 15.06.99 р. № 977.
27. Про затвердження Положення про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора / КМУ; Постанова від 30.01.97 р. № 112.
28. Про затвердження положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій / КМУ; Постанова від 5.08.96 р. № 928.
- 29.
30. Аптекарь С. Оцінка ефективності інвестиційних проектів / С.Аптекарь// Економіка Укр. – 2007. – №1 – с.42-49.
31. Бакаєв Л.О. Кількісні методи в управлінні інвестиціями: навч. посіб. / Бакаєв Л.О. – К: КНЕУ, 2001. – 151с.
32. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент / Бланк И.А. – К.: МП «ИТЕМ ЛТД», «Юнайтед Лондон Трейд Лимитед», 1995.
33. Бланк І.О. Інвестиційний менеджмент: підруч. / І.О.Бланк, Н.М.Гуляєва за ред А.А. Мазаракі – К: 2003. – 396с.
34. Борщ Л.М. Інвестування: теорія і практика: навч. посіб. / Л.М. Борщ – К: Знання, 2005. – 470 с.
35. Бочаров В. В. Инвестиционный менеджмент (управление инвестициями) / Бочаров В. В. – М., 1995. – 160с.
36. Буглак О. Щодо методології розробки інвестиційних проектів в умовах авіатранспортної корпорації / О.Буглак // Економіст. – 2007. – №3. –

с.29-31.

37. Бутнік-Сіверський О. Інвестиційна привабливість підприємства / О.Бутнік-Сіверський, Г.Шматова // Харчова і переробна промисловість. – 2005. – №5. – с.13-15.

38. Вакаріна С. Й. Інвестиції в Україні / Под ред. С. Й. Вакаріна. - Київ, "Конкорд", 1996. - 95 с.

39. Вовк В. М. Інвестування: навч. посібник / В. М. Вовк, І. М. Паславська – Дрогобич : Коло, 2011. – 465 с.

40. Гальчинський А. Становлення інвестиційної моделі економічного зростання Укр. / А.Гальчинський, С.Львовчкін. // Економіка Укр. – 2004. – №6. – с.4-11.

41. Герасимчук Н.Р. Інвестиційна сфера економіки / Герасимчук Н.Р. – К.: Наукова думка, 1992.

42. Губський Б. В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі / Губський Б. В. – К.: Наукова думка, 1998. - 390 с.

43. Губський Б. В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі / Губський Б. В. – К.: Наукова думка, 1998. – 390 с.

44. Данілов О.Д. Інвестування: навчальний посібник / Данілов О.Д., Твашина Г.М., Чумаченко О.Г. – К.: "Видавничий дім "Комп'ютерпрес", 2001. – 364 с.

45. Данілов О.Д. Інвестування: навч. посіб. / Данілов О.Д., Чумаченко О.Г. – К: Видавничий дім, Компютерпрес, 2001. – 364 с.

46. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] / Денисенко М.П. – К: Алерта, 2003. – 338с.

47. Дука А. П. Інвестування. Теорія та практика інвестиційної діяльності : навч. посіб.[для студ. вищ. навч. закл.] / Дука Анастасія Петрівна – 2-ге вид. – К. : Каравела, 2012.

48. Слейко Я. І. Інвестиції, ризик, прогноз: навч.посіб. / Я.І.Слейко, О.І.Слейко, К.Є.Раєвський – К.П. Львівський банківський інститут, 2000. – 175с.

49. Єрмошенко М.М. Аналіз і оцінка інвестиційних проектів: навч. посібник / Єрмошенко М.М., І.О.Плужніков. – К: 2006. – 156с.

50. Затонацька Т.Г. Особливості бюджетного інвестування в Україні на сучасному етапі / Т.Г.Затонацька, А.В.Ставицький. // Фінанси Укр. – 2006. – №4. – с.46-54.

51. Захарін С. Інвестиційне забезпечення відтворення основних фондів / С.Захарін // Економіка України. – 2007. – №5. – с.43-51.

52. Захарін С.В. Регулювання розвитку інвестиційного ринку / С.В. Захарін // Фінанси Укр. – 2005. – №7. – с.98-105.

53. Зятковська Л.І. Фінансування інвестицій екологічного спрямування / Л.І.Зятковська // Фінанси України. – 2006. – №11. – с. 98-103.

54. Інвестиційний потенціал у логістиці. На прикладі автотранспорту: [навч. посіб.] / К.Е.Фесенко, Л.Г.Зайончик, М.П.Денисенко, В.Г.Кабанов. – К.Наук.світ., 2002. – 259с.

55. Кириченко О.А. Інвестування : підручник / О.А. Кириченко, С.А. Єрохін. — К.: Знання, 2009. — 573 с.

56. Коптуха І.С. Проблеми інвестиційного забезпечення сільськогосподарського виробництва / І.С.Коптуха // Банківська справа. – 2006. – №1. – с. 46-54.

57. Костюкевич Р. М. Інвестиційний менеджмент: навч. посібник / Р. М. Костюкевич – Рівне: НУВГП, 2011. – 270 с.
58. Крейнина М.Н. Анализ финансового состояния й инвестиционной привлекательности акционерных обществ / Крейнина М.Н. – М.: АО «ДИС», 1994.
59. Кропельницька С. О. Інвестування: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / С.О. Кропельницька – Івано-Франківськ, 2007. – 91с.
60. Крупка Я.Д. Інвестиційний бізнес-план / Крупка Я.Д., Литвин Б.М. – К., 1997.
61. Крупка М. І. Інвестування : навчальний посібник / М. І. Крупка, Д. В. Ванькович, Н. Б. Демчишак та інші – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 376 с.
62. Мазур О.Є. Інвестиційна діяльність малого підприємства в Україні /О.Є.Мазур // Фінанси Укр. – 2005. – №11. – с.32-37.
63. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: навч. посіб. / Майорова Т.В. – К: Центр навчальної л-ри, 2004. – 376 с.
64. Марцин В.С. Удосконалення державного регулювання інвестиційної діяльності в економіці Укр. /В.С.Марцин. // Акт. проблеми економіки. – 2007. – №5. – с.47-59.
65. Матюшенко І. Д.. Іноземні інвестиції: навч. посіб. / І.Д.Матюшенко. В.П.Божко. – К.: Професіонал, 2005. – 336 с.
66. Мельник М. Інвестиційна діяльність та механізм її здійснення в ринковій економіці / М.Мельник. Схід, 2003. – №2. – с.47-50.
67. Мертенс А. Инвестиции / Мертенс А. – К.: Киевское инвестиционное агентство, 1997.
68. Мойсеєнко І.П. Інвестування: навч. посіб. / І.П.Мойсеєнко – К: Знання, – 2006. – 489с.
69. Музиченко А. С. . Інвестиційна діяльність в Україні: навч. посіб / А.С.Музиченко. – К.: Кондор, 2005. – 405 с.
70. Омельченко А.В. Інвестиційне право: навчальний посібник / Омельченко А.В. – К.: Атіка, 1999. – 176 с.
71. Омелянович Л.О. Інвестування: підручник / Л.О. Омелянович — К.: 2012. — 278 с.
72. Основні вимоги до бізнес-плану. Затверджені наказом ФДМУ від 15.08.97 р.
73. Оцінка ефективності інвестиційних проектів //Фінанси Укр. – 2005. – №6. – с.93-102.
74. Пересада А. А. . Інвестиційне кредитування: навч. посіб. / А.А.Пересада, Т.В.Майорова – К: КНЕУ, 2002. – 271с.
75. Пересада А.А. Інвестиційний процес в Україні / Пересада А.А. – К.: Видавництво "Лібра" ТОВ, 1998. – 392 с.
76. Рамський А.Ю. Інвестиційний потенціал заощаджень фізичних осіб та механізми його реалізації /А.Ю. Рамський //Акт. Проблеми економіки. –2007. – №5. – с.173-178.
77. Решеvecь О. Державне регулювання інвестиційної діяльності. /О. Решеvecь//Вісник. Нац. Академія державного управління при Президентові Укр. – 2006. – №1. – с.46-54.
78. Сазонець І. Л. Інвестування: підручник [для студ. вищих навч. закл.] /

- Сазонець І. Л., Федорова В. А. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 312 с.
79. Слободенюк В.Д. Деякі питання іноземного інвестування в Україні / Слободенюк В.Д. // Фінанси України. – 1997. – № 6.
80. Тарасова О. В. Інвестування: навч. посібник / О. В. Тарасова – К.: Освіта України, 2011. – 256 с.
81. Указ Перзидента України «Про Концепцію амортизаційної політики» від 07.03.2001 № 169/2001
82. Управління інвестиціями на підприємстві: [навч. посіб.] / Г.В.Козаченко, О.М.Антіпов, О.М.Ляшенко, Г.І.Дібніс. – К: Лібра, 2004. – 368с.
83. Федоренко В. Г. Інвестування : підручник / В. Г. Федоренко, М. П. Денисенко – К.: Алерта, 2012. – 272 с. – (Ин-тут підготовки кадрів Державної служби зайнятості України).
84. Федоренко В. Інвестиційні проекти в Україні /В.Федоренко //Персонал. – 2007. – №5. – с. 16-20.
85. Федоренко В. Інвестиції та економіка Укр./В.Федоренко //Економіка України. – 2007. – №5. – с.12-16.
86. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент / Федоренко В.Г. – К.: МАУП,1999.
87. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посібник / Федоренко В.Г. – К.: МАУП, 1999. – 184с.
88. Федоренко В.Г. Інвестознавство: підручник / В.Г.Федоренко; 3-є вид. доп. – К: МАУП, 2004. – 477с.
89. Федоренко В.Г.. Інвестування: підручник / В.Г.Федоренко. – К: Алерта, 2006. – 441 с.
90. Федоренко В.Г.. Іноземне інвестування економіки України: навч. посіб. / В.Г.Федоренко. – К: МАУП, 2004. – 272с.
91. Федорова В.А. Інвестування: міжнародний аспект: навчальний посібник / Федорова В. А. – К.: Центр учбової літератури, 2007. — 280 с.
92. Циганкова М. Формування інвестиційного партнерства держави та бізнесу в Україні. /М.Циганкова //Економіст. – 2006. – №10. – с.50-53.
93. Шарп У. Інвестиції / Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж.: пер с англ. - М.:ИНФРА-М, 1999. - XII, 1028 с.
94. Щукін Б.М. Інвестиційна діяльність / Щукін Б.М. – К.: МАУП,1998.

Допоміжна література

1. Запатріна І.В. Розвиток системи державного капітального інвестування в Україні / Запатріна І.В // Фінанси України. 2009. – №4. – С. 53-64.
2. Гаврилюк О.В. Інвестиційні фонди: сутність і напрями діяльності / О.В. Гаврилюк // Фінанси України. – 2008. – №11. – С.47-63.
3. Даниленко А. А. Актуальні питання прямих іноземних інвестицій до України з ЄС (у контексті розширення Євросоюзу на Схід) / А.А. Данилюк // Фінанси України. – 2008. – №1. – С. 127-137.
4. Пашко М. М. Особливості венчурного інвестування / М. М. Пашко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – №12. – С. 78-79.
5. Халамова Г.О. Індикатори інвестиційної привабливості України / Г.О. Халамова // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №3. – С. 45-56.
6. Балануца О. Оцінка стану іноземного інвестування в економіку

України / О. Балануца // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – №5. – С. 158-161.

7. Паливода К. Капітальні інвестиції: фінансово-економічна сутність та форми прояву / К. Паливода // Банківська справа. – 2009. – №3. – С. 46-55.

8. Гладка У. Б. Інвестиційна діяльність та її державне регулювання / У.Б. Гладка // Регіональна економіка. – 2009. – №2. – С. 49-55.

9. Колянко О. В. Організаційні аспекти формування сприятливого інвестиційного клімату регіону / О.В. Колянко // Регіональна економіка. – 2009. – №2. – С. 66-70.

10. Кумаєв П.Ю. Державне регулювання інвестиційної діяльності на регіональному рівні / П.Ю. Кумаєв // Формування ринкових відносин в Україні. – 2009. – №7/8. – С. 167-170.

11. Демиденко О.А. Діяльність фінансових посередників у фінансуванні інвестиційних проектів / О.А. Демиденко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2009. – №12. – С. 69-73.

12. Букало А.М. Активізація розвитку інвестиційних фондів в Україні / А.М. Букало // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – №3. – с. 69-73.

13. Дегтярьова О.В. Вплив іноземних інвестицій на експорт в Україні / О.В. Дегтярьова, А. О. Ріпенко // Економіка. Фінанси. Право. – 2010. – №12. – С.17-21.

14. Кабанов В.Г. Активізація фінансових інвестицій як складова стратегії стабілізації та зростання економіки / В.Г. Кабанов // Фінанси України. – 2010. – №5. – С. 39-47.

15. Підвисоцький Р. Інвестиції у виробництво – запорука розвитку та структурної модернізації економіки / Р. Підвисоцький // Вісник Національного Банку України. – 2010. – №6. – С. 20-23.

16. Зачосова Н.В. Механізм створення фонду гарантування інвестицій як суб'єкта захисту економічної безпеки компаній з управління активами та торговцями цінними паперами в Україні / Н.В. Зачосова // Економічний часопис – ХХІ. – 2010. – №5/6. – С. 18-23.

17. Крючкова І.В. Вплив фінансової кризи на інвестиційну діяльність в Україні / І.В. Крючкова, Р.І. Попельнюхов // Фінанси України. – 2010. – №8. – С. 15-23.

18. Гурочкіна В. Підвищення ролі іноземних інвестицій у поліпшенні міжнародної виробничої спеціалізації України / В. Гурочкіна // Економіст. – 2010. – №11. – С. 30-33.

19. Антонов В.В. Оцінка ефективності структурних трансформацій залучення прямих іноземних інвестицій в Україні / А.В. Антонов // Регіональна економіка. – 2010. – №3. – С. 85-94.

20. Фомін І.С. Закордонне інвестування України як засіб стимулювання експорту / І.С. Фомін // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. №1. С. 45-48.

21. Федулова А. Прямі іноземні інвестиції у забезпеченні технологічної модернізації виробництва: світові тенденції та проблеми в Україні / А. Федулова // Економіст. 2011. №5. С. 44-48.

22. Крисюк Р.В. Проблеми формування інвестиційних ресурсів в Україні / Р.В. Крисюк // Зовнішня торгівля: право та економіка. 2011. №1. С. 67-71.
23. Кравченко О.М. Впровадження інвестиційних проектів у стратегічні пріоритети національної економіки на стадії довгострокового планування / О.М. Кравченко // Формування ринкових відносин в Україні. 2011. №6. С. 75-82.
24. Карачина Н.П. Комплексний підхід до аналізу проблем інвестування в Україні / Н.П. Карачина // Формування ринкових відносин в Україні. 2011. №6. С. 95-98.
25. Омелянчик Н.І. Залучення іноземних інвестицій в національну економіку / Н.І. Омелянчик // ринкових відносин в Україні. 2011. №6. С. 102-105.
26. Марцин В.С. Складові впливу правових аспектів на інвестиційну діяльність в Україні в сучасних умовах господарювання / В.С. Марцин // Регіональна економіка. 2011. №2. С. 78-88.
27. Верхоглядова Н.І. Сутність і значення державного регулювання економічних та інвестиційних процесів / Н.І. Верхоглядова // Формування ринкових відносин в Україні. 2011. №4. С. 3-8.
28. Франченко О.Л. Використання заощаджень населення в інвестуванні економіки через структури фондового ринку / О.Л. Франченко // Формування ринкових відносин в Україні. 2011. №3. С.194-199.
29. Породко Ю.М. Система економічних відносин при інституційному інвестуванні / Ю.М. Породко // Регіональна економіка. 2011. №1. С. 101-108.
30. Касич А.О. Теоретичні і методичні основи аналізу внутрішніх джерел фінансування інвестиційної діяльності / А.О. Касич // Актуальні проблеми економіки. 2011. №3. С. 243-249.
31. Коваленко Ю.М. Економічна сутність інвестицій / Ю.М. Коваленко // Формування ринкових відносин в Україні. 2011. №1. С. 74-78.
32. Лукашова І.О. Класифікація інститутів спільного інвестування: недоліки і проблеми / І.О. Лукашова, О.С. Власова // Економіка. Фінанси. Право. 2011. №2. С.7-12.
33. Рибак С.О. Інституційні інвестори фінансової системи: сучасний стан та перспективи розвитку / С.О. Рибак, О.П. Коваль // Фінанси України. – 2010. – №10. – С. 60-64.
34. Юркевич І. Інноваційне спрямування інвестиційного потенціалу фінансових інститутів / І. Юркевич // Фінанси України. – 2010. – №10. – С. 81-86.
35. Терещенко О.О. Ставка дисконтування у прийнятті фінансово-інвестиційних рішень / О.О. Терещенко // Фінанси України. – 2010. – №9. – С. 77-90.
36. Кропельницька С.О. Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю їх знань з дисципліни «Інвестування» для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей «Фінанси і кредит», «Облік і аудит», «Маркетинг», «Економічна кібернетика» / С.О. Кропельницька, В.В. Мацьків, Р.І. Щур. – Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника, 2011. – 54 с.
37. Кропельницька С.О. Інвестування у питаннях і відповідях: Навч. посіб. для самост. вивч. дисц. [Вид. 2-е: доп. і перероб.] / С.О. Кропельницька. – Івано-Франківськ, 2013. – 190 с.

Наочні посібники, методичні вказівки та інші матеріали

№ з/п	Найменування посібника, методичних вказівок	Номери лекцій, практичних (семінарських, лабораторних занять), на яких використовуються навчально-методичні матеріали
1	Дука А. П. Інвестування. Теорія та практика інвестиційної діяльності : навч. посіб.[для студ. вищ. навч. закл.] / Дука Анастасія Петрівна – 2-ге вид. – К. : Каравела, 2012.	Л. 1-9 П. 1-7
2	Інвестування: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни./ С.О. Кропельницька. – Івано-Франківськ, 2007. – 91с.	Л. 1-9 П. 1-7
3	Тарасова О. В. Інвестування: навч. посібник - К.: Освіта України, 2011– 256 с	Л. 1-9 П. 1-7
4	Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. – К.: МП “ИТЕМ” ЛТД, 1995. – 448 с.	Л. 1,2, 3, 5,6 П. 2, 3, 4, 5, 7
5	Шкура І. С. Інвестування : навч. посіб. / І. С. Шкура ; Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. – Д. : Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2011. – 120 с.	Л. 1-9 П. 1-7
6	Козаченко Г.В., Антіпов О.М., Ляшенко О.М., Дібніс Г.І. Управління інвестиціями на підприємстві. – К. Лібра, 2004. – 368 с.	Л. 1, 5, 6, 7,9 П. 1, 4, 5, 6,7
7	Сазонець І. Л., Федорова В. А. Інвестування. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 312 с.	Л. 1-9 П. 1-7
8	Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. – К.: Лібра, 2002. – 472 с.	Л. 1-9 П. 1-7
9	Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні. Указ Президента України від 12 липня 2001 року.	Л. 2 П.2
11	Затонацька Т.Г., Осецький В.Л. Стратегія нарощування інвестиційного потенціалу національної економіки // Фінанси України. – 2006. – №7. – с. 38–49.	Л.2, 9 П.2, 7
12	Інвестиційна політика в Україні на регіональному рівні / І. Баранецький, П.Вдович, Ю. Григоренко. – К.: Інститут Реформ. – 2003. – 88 с.	Л.2 П.2
13	Кузьмін О.Є., Комарницький І.М. Нова парадигма оцінки інвестиційної привабливості регіонів: від конкретного до загального // Регіональна економіка. – 2002. – №4. – С. 36–43.	Л.2 П.2

14	Сталинская Е. Оценка инвестиционной привлекательности регионов Украины // Економіст. – 2003. – №9. – С. 68–69.	Л.2 П.2
15	Про Концепцію амортизаційної політики. Указ Президента України від 7 березня 2001 року за № 169/2001.	Л.7 П.6
16	Про затвердження Програми розвитку інвестиційної діяльності. Постанова Кабінету Міністрів України	Л.1 П.1
17	Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди). Закон України від 15 березня 2001 року N 2299-III.	Л.3 П.3
18	Про промислово-фінансові групи в Україні. Закон України від 21 листопада 1995 року.	Л.3 П.3
19	Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг. Закон України від 12 липня 2001 року	Л.3 П.3
20	Про кредитні спілки. Закон України від 20 грудня 2001 року № 2908-III.	Л.3, П.3
21	Про холдингові компанії, які створюються в процесі приватизації й корпоратизації. Указ президента України від 11 травня 1994 року.	Л.3 П.3
22	Балацький О.Ф., Теліженко О.М., Соколов М.О. Управління інвестиціями: Навч.посібник. – Суми: Університетська книга, 2004.	Л. 1-9 П. 1-7
23	Богатин Ю.В., Швандар В.А. Инвестиционный анализ. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2000.	Л.5, П.4
24	Бочаров В.В. Инвестиционный менеджмент. – СПб.: Питер, 2000.	Л.5, П.4
25	Гойко А.Ф. Методи оцінки ефективності інвестицій та пріоритетні напрямки їх реалізації. – К.: Компютерпрес, 2001.	Л.5, П.4
26	Черваньов Д.М. Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств: Навч.посіб. – К.: Знання–Прес, 2003	Л. 1-9 П. 1-7
27	Про інноваційну діяльність. Закон України від 4 липня 2001 року № 2199-III.	Л.8, СНРС*
28	Про концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України. Постанова Верховної Ради України від 13 липня 1999 року № 916 - XIV.	Л.8, СНРС*
29	Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України. Д.М. Черваньов, Л.І. Нейкова. К. 1999 р. – 514с.	Л.8, СНРС*
30	Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Ткачук І.Г. Економіка й організація інноваційної діяльності. Навч. посібник - К.: ЦНЛ.-2004	Л.8, СНРС*

31	Про цінні папери та фондову біржу. Закон України від 18 червня 1991 року №1201-ХІІ.	Л.6, П.5
32	Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні. Закону України від 10 грудня 1997 року.	Л.6, П.5
33	Про затвердження Методики розрахунку інтегрального індексу фондового ринку. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 20.12.2000 № 237.	Л.6, П.5
34	Луців Б.Л. Банківська діяльність у сфері інвестицій. – Тернопіль: Економічна думка, карт-бланш, 2001. – С. 320	Л. 6, 9 П.5, 7
35	Черкасов В.Е. Международные инвестиции. Учебно-практическое пособие. – М.: Дело, 1999. – 160 с.	Л.4, СНРС*

*СНРС – самостійна робота студента

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.uaib.com.ua/
2. Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.ukrproject.gov.ua/
3. Сайт Нацкофінпослуг. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.dfp.gov.ua/
4. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
5. Фонд цільових екологічних (зелених) інвестицій. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.ecoinvest.com.ua/
6. Поради приватним інвесторам. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.privateinvestor2000.com/
7. Сайт "Інвестиційний консультант". [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.investadviser.com.ua/>
8. www.gi-finans.ru/news/96-analiz-investitsij.html
9. www.antula.ru/investitions-stages.htm
10. www.cfin.ru/investor/
11. investtalk.ru/invest/soft/investitsii-v-sajt-osobennosti-vlozhe
12. invest-koda.org.ua/ru/
13. Головне управління з питань туризму, євроінтергації, зовнішніх зв'язків Івано-Франківської ОДА. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: frtt.if.gov.ua/
14. www.mvk.if.ua/news/
15. Прикарпатська інвестиційна компанія "Прінком". [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.ua-region.com.ua/20542223

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18 вересня 1991 року. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1560-12>
2. Господарський кодекс України <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>
3. Закон України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=433-15> ,
4. Закон України "Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків" <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=991-14> ,
5. Закон України "Про інноваційну діяльність" від 4 липня 2002 року № 40- IV. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=40-15> ,
6. Закон України № 93/96-ВР. Про режим іноземного інвестування. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=93%2F96-%E2%F0> ,
7. Закон України "Про захист іноземних інвестицій на Україні" <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1540%E0-12> ,
8. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=959-12> ,
9. Закон України "Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)" від 15 березня 2001 року N 2299-III. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2299-14> ,
10. Закон України "Про банки і банківську діяльність" від 07.12.2000 р. № 2121-III зі змінами і доп. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2121-14>
11. Закон України "Про місцеві державні адміністрації" <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=586-14> ,
12. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0>
13. Закон України "Про державну підтримку та стимулювання інвестиційної діяльності" http://gska2.rada.gov.ua:7777/pls/zweb_n/webproc4_2?id=&pf3516=5568&skl
14. Закон України Про акціонерні товариства (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2008, N 50-51, ст.384) { Із змінами, внесеними згідно із Законами 2774-VI (2774-17) від 03.12.2010, ВВР, 2011, N 22, ст.151 N 2856-VI (2856-17) від 23.12.2010, ВВР, 2011, N 29, ст.272 N 2994-VI (2994-17) від 03.02.2011, ВВР, 2011, N 35, ст.344 N 3205-VI (3205-17) від 07.04.2011 N 3610-VI (3610-17) від 07.07.2011 }
15. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. №2755-VI
16. Закон України Про іпотеку (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 38, ст.313) { Із змінами, внесеними згідно із Законами N 3201-IV (3201-15) від 15.12.2005, ВВР, 2006, N 13, ст.110 ... N 3610-VI (3610-17) від 07.07.2011 }
17. Закон України Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, N 2-3, ст.11) { Із змінами, внесеними згідно з Кодексом N 2755-VI (2755-17) від 02.12.2010, ВВР, 2011, N 13-14 N 15-16, N 17, ст.112 Законами N 3205-VI (3205-17) від 07.04.2011 N 3609-VI (3609-17) від 07.07.2011 }

18. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі. Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-ХІІ.
19. Про охорону прав на промислові зразки. Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-ХІІ.
20. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг. Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-ХІІ.
21. Про промислово-фінансові групи в Україні. Закон України від 21 листопада 1995 року.
22. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг. Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-ІІІ.
23. Про кредитні спілки. Закон України від 20 грудня 2001 року № 2908-ІІІ.
24. Про цінні папери та фондову біржу. Закон України від 18 червня 1991 року №1201-ХІІ.
25. Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні. Закон України від 10.12.97 р. № 710/97-ВР.
26. Про лізинг. Закон України від 16.12.1997 р. № 723/97-ВР.
27. Про промислово-фінансові групи в Україні. Закон України від 21.11.95 р. № 437/95-ВР.
28. Про страхування. Закон України від 7.03.96 р.
29. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-ІІІ.
30. Про приватизацію державного майна. Закон України від 07.07.93 р. № 2163-ХІІ.
31. Про внесення змін до Закону України "Про приватизацію державного майна державних підприємств". Закон України від 19.02.97 р.
32. Про розподіл продукції. Закон України від 14. 09.99 р. № 1039-ХІУ.
33. Про концесії. Закон України від 16.07.99 р. № 997.
34. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон. Закон України від 13.10.92 р. № 2673-ХІІ.
35. Декрет Кабінету Міністрів України "Про режим іноземного інвестування" від 20 червня 1991 року.
36. Указ Президента України "Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії" від 19 лютого 1994 року.
37. Про Концепцію амортизаційної політики. Указ Президента України від 7 березня 2001 року за № 169/2001.
38. Про затвердження Програми розвитку інвестиційної діяльності на 2002-2010 рр. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2001 р. № 1801.
39. Про холдингові компанії, які створюються в процесі приватизації й корпоратизації. Указ президента України від 11 травня 1994 року.
40. Про концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України. Постанова Верховної Ради України від 13 липня 1999 року № 916 - ХІV.
41. Основні вимоги до бізнес-плану. Затверджені наказом ФДМУ від 15.08.97 р.
42. Типовий план приватизації. Затверджений наказом ФДМУ від 19.08.97 р.
43. Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії. Указ Президента України від 19.02.94р. № 55/94

44. Про довірчі товариства. Декрет Кабінету Міністрів України від 17.03.93 р.

45. Положення про холдингові компанії, що створюються в процесі корпоратизації та приватизації. Указ Президента України від 11.05.94 р. № 224/94.

46. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку-12 "Фінансові інвестиції", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 26.04.2000 р. № 91, зареєстроване у Міністерстві юстиції України 17.05.2000 р. № 284/4505 зі змінами і доп..

47. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку – 7 "Основні фонди", прийняті Міністерством фінансів України, наказ № 92 від 27.04.2000 року зі змінами і доп.

48. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку-8 "Нематеріальні активи" – прийняті Міністерством фінансів України, наказ № 242 від 18.10.1999 року зі змінами і доп.

49. Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.05.96 року № 549.

50. Про утворення Української державної інноваційної компанії. Постанова Кабінету Міністрів від 13.04.2000 р. № 654.

51. Про затвердження Положення про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора. Постанова КМУ від 30.01.97 р. № 112.

52. Концепція створення спеціальних (вільних) економічних зон, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України 14.03.94 р. № 167.

53. Положення про порядок здійснення діяльності страховими посередниками. Затверджене Постановою КМУ від 18.12.97 р. № 1523.

54. Методика грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення і населених пунктів. Затверджена Постановою КМУ від 23.03.95 р. № 213.

55. Про методику грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів). Затверджена Постановою КМУ від 30 травня 1997 р. № 525.

56. Про експертну грошову оцінку земельних ділянок несільськогосподарського призначення. Постанова КМУ від 16.06.99 р. № 1050.

ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

№п/ п	Зміст індивідуальної роботи
1	<p>Методологічні основи інвестування</p> <p>1.1. Основні засади та проблеми інвестування 1.2. Форми інвестування 1.3. Суб'єкти інвестиційної діяльності 1.4. Напрями та об'єкти інвестування.</p> <p>Ситуаційне завдання. Запропонуйте заходи активізації інвестиційної діяльності у Вашому населеному пункті. Вивчіть розпорядження, рішення та ін. нормативно-правові документи місцевих органів влади, які сприяють цьому.</p>
2	<p>Обґрунтування доцільності інвестування</p> <p>2.1. Інвестиційні ризики 2.2. Фінансове забезпечення 2.3. Передінвестиційні дослідження</p> <p>Ситуаційне завдання Які є переваги та недоліки показників ефективності інвестиційних проектів? Складіть порівняльну таблицю.</p>
3	<p>Бюджетування інвестиційного проекту</p> <p>3.1. Процес інвестування капіталу 3.2. Оцінка грошових потоків за проектом 3.3. Методи оцінки реальних інвестиційних проектів 3.4. Вартість капіталу 3.5. Фінансове планування інвестицій</p> <p>Ситуаційне завдання Опишіть заходи щодо збільшення інвестиційних ресурсів, що використовують на підприємстві. Побудуйте ієрархію джерел фінансового забезпечення за ступенем їх вагомості в інвестиційному процесі.</p>
4	<p>Управління інвестиційним процесом</p> <p>4.1. Макроекономічне регулювання інвестиційного процесу 4.2. Індикативне планування інвестицій 4.3. Бізнес-планування інвестиційного проекту 4.4. Способи реалізації інвестиційних проектів 4.5. Регулювання взаємодії учасників інвестування 4.6. Тендерні угоди</p> <p>Ситуаційне завдання Які недоліки та переваги основних нормативних документів України, що регулюють інвестиційну діяльність? Складіть порівняльну таблицю на основі основних нормативних документів.</p>

5	<p>Проектування інвестицій</p> <p>5.1. Загальні положення проектування</p> <p>5.2. Ціноутворення в інвестиційній сфері</p> <p>5.3. Методика проектування цін на будівельно-монтажні роботи та окремі об'єкти</p> <p>5.4. Інвесторські кошториси</p> <p>Ситуаційне завдання</p> <p>Опишіть вимоги до розробки інвестиційних проектів. Відобразіть це схематично, враховуючи порядковість дотримання таких вимог.</p>
6	<p>Капіталізація інвестицій</p> <p>6.1. Ресурсне забезпечення інвестиційного процесу</p> <p>6.2. Виконання будівельно-монтажних робіт</p> <p>6.3. Розрахунки в інвестиційній сфері</p> <p>6.4. Моніторинг інвестиційного процесу</p> <p>6.5. Введення в дію об'єктів інвестування</p> <p>Ситуаційне завдання</p> <p>Назвіть проблеми формування та акумулювання інвестиційних ресурсів підприємства в сучасних умовах. Проранжуйте їх за ступенем важливості окремо для вітчизняного та іноземного інвесторів. Оформіть схематично.</p>
7	<p>Ринок цінних паперів: інвестиційний аспект</p> <p>7.1. Рейтингова оцінка цінних паперів. Рейтингові агентства.</p> <p>7.2. Похідні цінні папери та операції з ними. Західні фондові ринки.</p> <p>7.3. Напрями розвитку ринку цінних паперів в Україні.</p> <p>Ситуаційне завдання</p> <p>Скласти схему взаємозв'язку Законів України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 № 3480-IV, «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996 р., № 448/96-ВР «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» від 10.12.1997 р. № 710/97-ВР. Оформити у вигляді блок-схеми з коротким описом.</p>
8	<p>Реальні інвестиції.</p> <p>8.1. Об'єкти реальних інвестицій.</p> <p>8.2. Особливості та форми реальних інвестицій.</p> <p>8.3. Портфель реальних інвестицій.</p> <p>8.4. Види вартості об'єктів реальних інвестицій</p> <p>Ситуаційне завдання</p> <p>Обґрунтуйте роль амортизаційної політики у фінансуванні різних об'єктів реального інвестування. Проаналізуйте основні методи амортизації основних засобів, зважаючи на їх роль у фінансуванні реальних інвестицій.</p>

9	<p>Інвестиції в інновації.</p> <p>9.1. Інноваційна форма інвестицій як складова реальних інвестицій.</p> <p>9.2. Інноваційні стратегії підприємства.</p> <p>9.3. Державна підтримка інновацій. Оподаткування в галузі інноваційної діяльності.</p> <p>9.4. Типи венчурних фірм. Джерела венчурного капіталу. Венчурний бізнес в Україні.</p> <p>Ситуаційне завдання</p> <p>Оцініть стан інноваційної діяльності в Україні. Які основні нормативно-правові акти регулюють її здійснення. Наведіть основні положення цих актів, які сприяють розвитку інноваційної діяльності.</p>
10	<p>Залучення іноземних інвестиційних.</p> <p>10.1. Експорт та імпорт іноземного капіталу.</p> <p>10.2. Мотивація, канали та інфраструктура міжнародного інвестування.</p> <p>10.3. Сучасний стан іноземного інвестування в Україні.</p> <p>10.4. Сутність вільних економічних зон (ВЕЗ) та їх види.</p> <p>10.5. Сучасний стан спеціальних (вільних) зон в Україні.</p> <p>10.6. Сутність і роль у світовій економіці МВФ, Світового банку та ЄБРР.</p> <p>Ситуаційне завдання</p> <p>Яке місце займає Ваш регіон згідно територіальної диференціації прямого іноземного інвестування і чому? Наведіть основні показники, які характеризують стан іноземного інвестування у Вашому регіоні.</p>

САМОСТІЙНА НАВЧАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Семестр	Зміст самостійної роботи	Форма контролю (письмова)
6	Інвестиційний ринок: його оцінка і прогнозування	Реферат
6	Інвестиційна політика в Україні та її перспективи	Реферат
6	Особливості інвестиційного планування на різних рівнях управління	Реферат
6	Формування інвестиційної стратегії суб'єктами	Реферат
6	Формування та оцінка інвестиційного портфеля фірми (компанії)	Реферат
6	Аналіз основного і оборотного капіталу фірми	Реферат
6	Проектний аналіз і використання показників ефективності	Реферат
6	Механізм оперативного управління інвестиційним портфелем фірми	Реферат
6	Характеристика основних показників, які визначають розвиток інвестиційного ринку на	Реферат
6	Види ризиків, що пов'язані з реалізацією інвестиційних проектів, і їх страхування	Реферат

6	Стратегія фінансування інвестиційного проекту	Реферат
6	Статистичні методи оцінки доцільності інвестицій з ризиком	Реферат
6	Особливості діяльності промислово-фінансових груп в Україні	Реферат
6	Основні напрями активізації внутрішнього інвестиційного ринку України	Реферат
6	Система державного регулювання інвестиційних процесів	Реферат
6	Стратегія залучення іноземних інвестицій	Реферат
6	Структура бізнес-плану інвестиційного проекту	Реферат
6	Методи аналізу ринку і конкурентного середовища	Реферат
6	Управління портфелем цінних паперів на підприємстві	Реферат
6	Формування інфраструктури фінансового ринку	Реферат
6	Фінансові посередники на ринку інвестицій	Реферат
6	Організація проектування та ліцензування інвестиційної діяльності	Реферат
6	Структура фінансового аналізу підприємства	Реферат
6	Способи і методи вибору інвестиційних рішень в умовах ризику.	Реферат
6	Методи оцінювання ринкової вартості акцій і боргу	Реферат

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ З ДИСЦИПЛІНИ «ІНВЕСТУВАННЯ»

1. Поняття інвестиційної діяльності, визначення інвестицій.
2. Інвестиційний процес, складові інвестиційного рішення.
3. Основне джерело фінансових інвестицій. Валові і чисті інвестиції.
4. Класифікація інвестиційних ресурсів (за джерелами, строками, формами власності).
5. Форми інвестицій (фінансові, реальні, інноваційні, інтелектуальні).
6. Прямі і портфельні інвестиції.
7. Суб'єкти інвестиційної діяльності. Їх загальна характеристика.
8. Стадії інвестиційного процесу. Їх загальна характеристика.
9. Поняття інвестиційного проекту, плану, програми: їх відмінності.
10. Інвестиційна стратегія. Тактичне і оперативне управління інвестиційною діяльністю.
11. Інвестиційна політика держави, напрями її реалізації.
12. Інвестиційний ринок. Інвестиційний попит, його види.
13. Доходність інвестицій. Порядок її визначення та фактори впливу.
14. Крива граничної ефективності інвестицій.
15. Інфраструктура інвестиційного ринку, її складові.

16. Кон'юнктура інвестиційного ринку, її стадії.
17. Інвестиційний клімат та інвестиційна привабливість регіону.
18. Чинники, що впливають на формування інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості регіонів.
19. Прямий та побічний вплив держави на інвестиційну діяльність.
20. Інструменти кредитно-грошового регулювання НБУ та їх вплив на інвестиції.
21. Кредитно-інвестиційна політика НБУ: кредитна експансія і рестрикція.
22. Фінансово-кредитна система як суб'єкт інвестиційного процесу. Її структура та роль в інвестиційній діяльності.
23. Фінансові посередники (дилери, брокери) на інвестиційному ринку.
24. Інвестиційні операції комерційних банків: три моделі організації ринку цінних паперів.
25. Спеціалізовані фінансово-кредитні установи на інвестиційному ринку. Їх роль в активізації інвестиційного процесу.
26. Інститути спільного інвестування. Їх роль в активізації інвестиційних процесів.
27. Довірчі товариства. Їх роль в активізації інвестиційних процесів.
28. Страхові компанії. Їх роль в активізації інвестиційних процесів.
29. Пенсійні фонди. Їх роль в активізації інвестиційних процесів.
30. Кредитні спілки. Їх роль в активізації інвестиційних процесів.
31. Лізингові компанії. Їх роль в активізації інвестиційних процесів.
32. Холдингові компанії: їх роль в активізації інвестиційних процесів.
33. Конгломерати. Їх роль в активізації інвестиційних процесів.
34. Консорціуми. Їх роль в активізації інвестиційних процесів.
35. Синдикати. Їх роль в активізації інвестиційних процесів.
36. Картелі. Їх роль в активізації інвестиційних процесів.
37. Трести. Їх роль в активізації інвестиційних процесів.
38. Пули. Їх роль в активізації інвестиційних процесів.
39. Асоціації. Їх роль в активізації інвестиційних процесів.
40. Фінансово-промислові групи: їх роль в активізації інвестиційних процесів.
41. Фірми-девелопери, фірми-ріелтери. Їх роль у забезпеченні інвестиційних процесів.
42. Поняття та порядок формування інвестиційного портфеля, його типи.
43. Сутність та значення іноземного інвестування для економічного розвитку.
44. Способи та форми залучення іноземного капіталу: експорт, контрактні коопераційні угоди.
45. Способи та форми залучення іноземного капіталу: створення за кордоном власної виробничої філії, спільні підприємства.
46. Міжнародні фінансово-кредитні інститути та їх функції на інвестиційному ринку.
47. Вільні економічні зони, їх характеристика.
48. Офшорні зони, їх характеристика.
49. Формування та регулювання державної політики залучення іноземних інвестицій.

50. Оцінка вартості грошей в часі: початкова, теперішня, майбутня вартість.
51. Методи нарощення і дисконтування вартості грошей в часі.
52. Прості і складні відсотки. Точні, комерційні і звичайні відсотки.
53. Антсипативний і декурсивний методи нарахування відсотків: ставка відсотків і облікова ставка.
54. Інфляція та її вплив на результати інвестиційної діяльності: номінальна і реальна вартість.
55. Формування реальної ставки відсотка з врахуванням інфляції.
56. Індекс споживчих цін, Дефлятор ВВП, їх суть і визначення.
57. Математичне і банківське дисконтування. Поняття дисконту.
58. Поняття ринку цінних паперів, його складові.
59. Види фондових інструментів ринку цінних паперів.
60. Біржовий індекс: поняття та його визначення. Індeksi Доу-Джонса.
61. Характеристика акцій як фінансових інструментів: оцінка інвестиційної якості та рівня доходності.
62. Характеристика та оцінка облігацій.
63. Характеристика та оцінка сертифікатів.
64. Характеристика та оцінка векселів.
65. Джерела фінансування інвестицій: власні, боргові, залучені, їх характеристика.
66. Методи фінансування інвестиційної діяльності: самофінансування та акціонування.
67. Способи боргового фінансування інвестицій.
68. Фінансування інвестицій за рахунок дотацій, субвенцій.
69. Змішане фінансування інвестицій.
70. Види реальних інвестицій.
71. Реальні інвестиції та їх структура.
72. Основні виробничі засоби будівельного та виробничого призначення. Оцінка основних засобів як об'єкта інвестування.
73. Амортизація основних засобів, норми амортизації та методи нарахування.
74. Інвестування оборотного капіталу: оборотних виробничих засобів та засобів обігу.
75. Інноваційна форма інвестицій. Її економічний зміст та призначення.
76. Типи інновацій та їх характеристика.
77. Венчурне підприємництво та його роль на інвестиційному ринку.
78. Кластери як нова форма організації виробництва.
79. Технопарки. Технополіси. Бізнес-інкубатори.
80. Інтелектуальні інвестиції. Ноу-хау.
81. Патенти. Гудвіл. Нематеріальні активи.

ЗРАЗОК ЗАВДАНЬ КОМПЛЕКСНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Білет №30

1. Доходність інвестицій. Крива граничної ефективності інвестицій

2. Методи фінансування інвестиційної діяльності. Самофінансування. Акціонування.

1. Фонд відновлення є джерелом:

а) чистих інвестиційних ресурсів; б) валових інвестиційних ресурсів

2. За формами інвестиції розподіляються на:

а) фінансові та реальні;

б) державні, приватні та іноземні;

в) фінансові, реальні, інноваційні та інтелектуальні.

3. Антисипативний метод нарахування відсотків передбачає:

а) нарахування відсотків в кінці кожного часового інтервалу, виходячи із розміру капіталу на початок часового інтервалу;

б) нарахування відсотків на початок періоду нарахування, виходячи із суми капіталу на кінець періоду.

4. Склад фінансового ринку:

а) грошовий ринок;

б) ринок праці;

в) ринок позичкового капіталу;

г) ринок товарів;

д) фондовий ринок.

5. Первинний ринок цінних паперів:

а) ринок, на якому здійснюються операції з наявними, вже випущеними в обіг цінними паперами;

б) ринок, на якому корпорації залучають капітал через розміщення цінних паперів;

в) ринок, який включає два попередні види діяльності.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Критерії оцінювання знань студентів денної форми навчання

Загальна підсумкова оцінка за поточну і самостійну роботу (50 балів) студентів складається за методикою нагромадження балів за результатами поточного контролю знань, тестування, перевірка навиків у розв'язуванні задач, написання і захист реферату (домашньої контрольної роботи), виконання іншої самостійної (індивідуальної) роботи студентами.

Розподіл балів, які отримують студенти д.ф.н

Поточна та самостійна (індивідуальна) робота									Іспит	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
Поточний контроль – 15 (5+5+5) балів Тестові завдання – 15 (5+5+5) балів Контрольна робота – 10 балів Домашня індивідуальна робота – 5 балів Самостійна робота (реферат) – 5 балів Всього - 50 балів									50	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

1. Завданням контролю за поточною роботою є перевірка розуміння і засвоєння матеріалу тем, що виносяться на семінарські (практичні) заняття, та вміння привселюдно представити засвоєний матеріал, розв'язати задачі та написати (відповісти усно). Протягом семестру студент має можливість отримати **15 балів** (три оцінки по 5 балів) за усне опитування.

2. Тестування проводиться комплексно за кількома взаємопов'язаними темами курсу «Інвестування» під час семінарських (практичних) занять і оцінюється **15 балів**.

3. На семінарських заняттях будуть заслуховуватися доповіді студентів, оформлені у вигляді **рефератів** (10-15 сторінок тексту), теми яких включені до семінарського заняття. Максимальна оцінка за реферат – 5 балів.

4. Передбачається також написання підсумкової **контрольної роботи**, що оцінюється у **10 балів**. Завданням контрольної роботи є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки і взаємозв'язків між окремими розділами, що розглядаються в дисципліні, вмінням розв'язати практичні завдання.

5. Індивідуальна домашня контрольна робота оцінюється в 5 балів.

Студент, який за результатами семінарських занять отримав менше 26 балів не допускається до складання іспиту.

5. На іспиті максимально можна отримати **50 балів**.

6. Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни формується шляхом додавання балів поточної успішності та самостійної (індивідуальної) роботи до

балів, отриманих на іспиті переводиться у відповідні шкали оцінок згідно з Положенням про порядок оцінювання знань студентів ПНУ.

Критерії оцінювання знань студентів заочної форми навчання

Розподіл балів, які отримують студенти з.ф.н.

Поточна та самостійна (індивідуальна) робота									Іспит	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
Присутність на лекціях та практичних – 10 балів Поточний контроль – 10 балів Самостійна робота – 10 балів Індивідуальна робота (ДКР) – 20 балів Всього – 50 балів										

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Підсумкова оцінка знань студентів заочної форми навчання з дисципліни «Інвестування» складається з двох частин:

0-50 балів за поточну і самостійну (індивідуальну) роботу;

0-50 балів за результати іспиту.

2. Загальна сума балів за оцінками поточної та самостійної (індивідуальної) роботи (0-50 балів) формується шляхом складання оцінок із запланованих:

- за присутність на лекціях та практичних заняттях
- роботи на практичних заняттях
- самостійної (реферат, конспект і т.п.) та домашньої контрольної роботи

2.1. Присутність на лекціях та практичних заняттях оцінюється в **10 балів**

2.2. На практичних заняттях заслуховуються виступи студентів з питань, що заплановані до розгляду, розв'язуються задачі. На практичних заняттях, що заплановані навчальним навантаженням, студент може набрати **10 балів**.

2.3 Самостійна та домашня контрольна робота виконуються студентом протягом семестру (у період від настановчої сесії до заліково-екзаменаційної сесії) та оцінюється таким чином:

- самостійна робота (реферат, конспект і т.п.) – **10 балів**
- виконана домашня контрольна робота – 10 балів;
- захист домашньої контрольної роботи – 10 балів.

За виконану та захищену домашню контрольну роботу студент отримує **20 балів**.

3. На іспиті максимально можна отримати **50 балів**.

4. Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни формується шляхом додавання балів поточної успішності до балів, отриманих на іспиті, балів за присутність на лекціях та практичних заняттях, переводиться у відповідні шкали оцінок згідно з Положенням про порядок оцінювання знань студентів ПНУ.

Шкала оцінювання академічних успіхів студентів

Шкали оцінювання			
Університетська	Національна		Шкала ЄКТС
90-100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1-25		незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**КРОПЕЛЬНИЦЬКА СВІТЛАНА ОРЕСТІВНА
ЩУР РОМАН ІВАНОВИЧ
МАЦЬКІВ ВОЛОДИМИР ВОЛОДИМИРОВИЧ**

Методичні матеріали

щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю їх знань з дисципліни

ІНВЕСТИВАННЯ

Друк – приватний підприємець Бойчук А.Б.,
Св.№11196, м.Івано-Франківськ,
Тел.0342-55-94-54

Підписано до друку 13.02.2013 р. Формат $\frac{1}{16}$.
Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Нью Роман
Ум. друк. арк. 4,25. Тираж 100 прим.